

11te Aarg.

1880.

19de Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af R. Thronsfen.

15de Januar — 1ste Hefte.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the Post-Office at Decorah as 2nd class matter.

„For Hjemmet“

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

Det indeholder et afvejlende og omhyggelig udvalgt Læsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Rejsebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Planteliv samt

Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.

Det udkommer med to Ark i Omflag to Gange om Maanedet (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.50) om Aaret i Forud. Dermed er ogsaa Portoen betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subskribenter behage at melde sig snarest muligt.

Adresse: K. Thronsen, Drawer 14, Decorah, Iowa.

Vil man benytte anden Mand's Hjælp til at indsende Penge, da se til, at Bedkommende er paalidelig.

7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 Aar for \$12.00.

Ældre Bind af „For Hjemmet“, se sidste Side.

N. S. HASSEL,

DECORAH - - - - IOWA,

modtager Bestillinger paa **Uttertavler** og andre **Bibelhistoriske Ojemalerier**. Reflekterende, som ikke har Anledning til at komme til Decorah og se mine Malerier, kunne paa Forlangende faa sig tilsendt Photographier af dem.

Theodor Ström & Co.

Wholesale & Retail Handel med

SILD OG FISK.

Hjørnet af Washington og Main Sts.

DECORAH - - - IOWA.

Stort Udvalg, gode, friske Varer og billigst mulige Priser.

Norsk Fedfild, Hollandsk Fedfild, Labrador split og Labrador rund Sild. Salt Lax, Drret, Makrel og Hvidfisk. Torsfisk, to Slags Klipfisk, to Slags benløs Torsfisk. Røget Aal, Hellefshindre, Lax og Sild. Ogsaa hermetisk nedlagt Fisk og Frugt og en Del gode Kolonialvarer, saasom Kaffe, Sukker o. s. v. Farm-produkter tages i Bytte. — Bedste Slags Norsk Medicintran.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

11te Aarg.

15de Januar 1880.

1ste Hefte.

Nytaars-Sang.

(Af N. F. S. Grundtvig).

Har Noget Lyst at kende
I Livets Høst og Vaar
Begyndelse og Ende
Paa et lykkeligt Aar,
Hav Lytte, hvor det lyder,
Det Navn, som Engle fryder,
Som er, hvad det betyder,
En sikker Frelse-Havn :
Vor Herres Jesu Navn.

Ja, hører, alle Sjæle,
Som søge Rod for Savn !
Enhver, som ret vil knæle
I Jesu Kristi Navn,
Hav gladelig befinder,
At brat for ham oprinder
Et Aar med Roserfinder,
Med Smil, som Lykke spaa,
Med Dine himmelblaa.

Dg Aaret, som begynder
Saa godt i Jesu Navn :
Stat op, du arme Synder
Dg gaf til Fredens Havn !

Det holder, hvad det lover ;
Her vinder han, som vover,
Et under, men langt over
Sit Haab i Kvæld og Gry
Om Raadens Nytaars-Ny.

Thi hvordan end sig vender
I Lobet Vind og Blad,
Det Aar dog saligt ender
I Lyffens Hovedstad,
Hvor Himlens Port ei lukkes,
Hvor Livets Lys ei slukkes,
Hvor Glæden, som her vugges,
Omstraalet som en Sol
Sin høie Dronningstol.

Det virker han, som raader
I Himmel og paa Jord,
Opløser alle Gaader
Med Raadens Almagts Ord,
Den Første og den Sidste,
Som Alting saa og vidste,
Som lod sit Hjerter kiste,
At det i mange Smaa
Med Fryd kan evig slaa !

Han fødtes i det Lave,
 Blev der og kistelagt;
 Men i de Dødes Have
 Han blomstred op med Pragt;
 Ryslevende han throner
 Høit over alle Kroner,
 Hvor evig Lydt det toner:
 I Jesu Kristi Navn
 Er Bod for alle Savn!

Dyrind da nu for Mange,
 Lykkeligste blandt Nar!
 Kom, hilst af Englesange,
 Med en livsalig Vaar!
 Guldbloffet kom fra Østen
 Med Glædens Væld i Røsten,
 Med Rosenhaab om Høsten,
 Med Bod for alle Savn
 I Jesu Kristi Navn!

Den gamle Skolemester.

(Efter det Svenske).

„Hvad heder det Vand der, som ligger saa vakkert?“ spurgte Kapellanen, idet han for første Gang under den fem Fjerding lange Rejse bearbejdede den stilsfærdige graaflædte Skjoldsgut med et Ord.

Det gav et Sæt i Gutten; han begyndte at smatte paa Hesten og smelde med Svøbesnerten. Men han aabnede ikke sin Mund til Svar og hensejnt snart igjen i sine Drømmerier. „Det er nok en Dumrian“, mumlede Kapellanen. Halvt spøgende, halvt ærgerlig gjentog han derpaa høirostet sit Spørgsmaal. Den forhaabningsfulde Vtling af Præstegaardens Lottebruger stlede til Siden for at forviisje sig om, at Spørgsmaalet virkelig gjaldt ham, smattede saa endnu en Gang paa Hesten, og efter denne Forberedelse aabnede han sin Mund. Kapellanen lagde Haanden til Dret for i Namlen — Hjulene gif just over et nygruset Vestlykke — at opfange Navnet paa den blaa Sv, som ran i sit stille Sind allerede gav Navn af „Præstegjældets Perle.“ „Nu, hvad kaldes den?“ raabte han.

„Nei, om jeg det kan sige, for den har ikke noget Navn“, streg Gutten til Svar.

„Kan du fortælle, hvad Skolemesteren i Sorsluen heder da?“ spurgte Præsten.

„Hvad han heder? Nei om jeg det ved, for det har jeg aldrig hørt.“ Efter en Pause saa Gutten paa Præsten; „vi falder'n Korporalen“, sagde han betydningsfuldt.

„Hvorfor det da?“

„Ja det ved jeg ikke, dersom han ikke har været med Soldaterne før i Tiden; han er gammel nu.“

„Ved du, om han er godt likt?“

„Ja, det skulde jeg mene! Der er nok ikke mange Skolelærere i Bygden, som Ungerne hænger saa efter, som de gjør med ham. Provsten mente nok, at han skulde tage Affsed, fordi han var gammel; men da blev det sliq Sorg paa Borna i Sorsfognet, at der ikke var Maade paa det. Og Provsten maatte nu lægge sig til at do længe før Korporalen. — Der er Skolehuset“, tilfoiede han, pegende med Svøbeskafet over til den anden Side af det lille blaagrønne Vand.

Skolehuset var en liden graa Bygning paa den yderste Odde. Det var saa lidet, at det nok forsjente Navnet Sorsluen. Det laa omgivet af Birke-træer, hvis hængende Grene som Lyse-

grønne Ranker spaaede i Vinden. Juellem høiede de sig lige ned til Vandet, og Sørstuen selv, det alderstegne Hjem for Skolefrelsens Dplysning og Lærdom, stod saa nær Strandbredden, at det naarsomhelst kunde speile sit mægroede Ansigt i den klare Sø, hvori Solstraalerne glitrende dukkede — formodentlig for at varme de smaa Fiske, som her havde sit Tilflugtssted. Det maa fortælles, at Læreren paastod, at Fiskene havde valgt sin Legeplads saa nær under Land for at kunne lytte til Skolebørnernes muntre Stemmer, naar de i Middagshvilen legte Gjemsel rundt omkring den graa Stues Hjørner. Aldeles utrolig er det dog ikke, at de Brødsmler, som Børnene pleiede at bryde af sine Smørbrød og kaste i Vandet, øvede nogen Indflydelse paa Fiskenes Forkjærlighed for Færvandet under Sørstuenes Vinduer.

Den unge Præstemand betragtede med en betænkning Mine det gamle Skolehus. Menigheden var i Provstens Tid kommen i Forsald, særskilt havde Skolevæsenet faaet Lov at gaa efter den gamle Ordning. Nu havde han besluttet, at de to Aar, han efter al Sandsynlighed kom til at blive der paa Stedet, ikke skulde — hvis Helbred og Kræfter blev ham forundt — gaa hen uden Spor. Han vilde blive en Reformator. Alt skulde faa Skik og Orden under hans vaagende Øie. Først og fremst vilde han bringe Skolerne paa saadan Fod, at selve Inspektøren ved næste Inspektion skulde udbryde: „Det var et godt Tag.“

Begyndelsen skulde ske med Læreren i Sørstuen. Hans Skole var en saakaldet Smaaskole, og han kunde ligesaalet som en anden Smaaskolelærer fjernes fra sin Plads, hvortil hans Alder allerede gjorde ham mindre tjenlig, selv om han havde kjendt den nyere Tids Fordringer til en god Skolelærer.

Underligt var det derfor ikke, at Præsten med blandede Følelser betragtede det lille Skolehus. Her skulde det første Slag staa, her skulde han tage det første Skridt paa den Pligtens Vej, som han havde udstuffet for sig.

Trillen rullede ind paa Gaarden. Der blev han under en blomstrende Hæg var Korporalens høie Skikkelse. Gubben var ihjelskat med at øverjere sine Børn. Gaarden var forvandlet til en Leirplads, hvor Gutterne og Pigerne udgjorde to fiendtlige Korpsjer. Overstbefalende ragede op over denne Skare, som Guldliver over Lilleputernes Hære, eller — for at bruge en mere nærliggende Lignelse — som en Gran over Skovstjerner og Blaaveis. Hans graa Vadmelts Klæder var af et borgerligt Snit. Men paa Hovedet bar han en Militærhue, som bestyngede et Par trofaste blaa Vine og en Næse, hvis Form og Størrelse gjorde den ganske særskilt stikket som Sadel for de vældige runde Brillen, der indtog sin Plads, saa snart det gjaldt at læse i Bog.

Da den Gamle fik Øie paa Præsten, hilste han paa militær Vis, ved at føre Haanden til Huen.

„Undskyld, men hvad er Deres Navn?“ spurgte Præsten noget foldt.

„Flink“, svarede den Gamle. „Dg dette er sagtens vor nye Præst? Jeg hørte Præsten igaar til Hoimesse.“

„Ja, jeg er Kapellan“, sagde den unge Præstemand. „Jeg kom i Lordags, da Skolerne havde fri. Dg nu griber jeg den første Leilighed til at gjøre mig bekendt med Skolen her. I driver med Gymnastik, kan jeg se.“

„Det er vel snarere Øverfis. Jeg har været Soldat før i Tiden, og nu gjør jeg som en Major ved Regimentet, der fik Øigt i Venene, saa han ikke kunde blive staaende i Tjenesten. Han tog sig til at øverjere alle sine Børnebørn, og virkelig

blev de allesammen Krigsmænd i Kongens og Kronens Tjeneste. Ja, ja, jeg haaber nok ogsaa, at nogle af disse Hvalperne med Tiden skal slide Kronens blaa Klæde. Men om ikke den Glæde forundes mig, maa jeg vel endda være glad, om det bliver brave Karle, som gjør Fædrelandet og Sørsstuen Ære, og Jenterne", tilføiede den gamle Krieger leende, „de kan nok duge til dygtige Soldaterkøner, det kan Pastoren lide paa.“

„Nu det er bedst at lade Børnene gaa ind“, sagde Præsten.

„Giv Aft!“ raabte strax den Gamle. Alle de Smaa rettede sig som øvede Beteraner. „Fremad Marsch! En to! En to!“ Ind marscherede hele Skaren, først Gutterne, saa Pigerne. Støvet stod som en Sky fra det graa Stuegulv, hvis Planter spigtede under Fødderne, og hvis mørke, gabende Sprækker rigtig var stikfede til at gjøre de Mindste mørkrædde.

„Vær nu saa god at holde Bøn med dem“, sagde Præsten.

Den Gamle rettede sig op, som om han skulde gjøre Honor for en General. Han foldede Hænderne og bad med klar Røst „Fader Vor“ og „Herren velsigne os.“ Derpaa indtog han paany Stilling: „God Morgen Børn“, sagde han til sit lille Kompagni. „Gud bevare Kongen og Fædrelandet“, lod Svaret i Kor og det saa enstemmig, som om blot en eneste frisk, fylbig Stemme havde udtalt Ordene.

Præsten syntes nok, at dette var vakkert. Det gik ham til Hjerte; men det var dog stik imod hans pædagogiske Begreb. Og dernæst havde han jo foresat sig ikke at lade sit Hjerte tale. Det skulde være Ret. „Der skal blive Orden i Menigheden“, gjentog han i Tankerne. Med en vis Myndighed bad han derfor om at saa høre, hvad de havde gennemgaaet i Katekismen.

Snart var Korporalen inde i theologia moralis og fortolkede Budene paa sin Vis; men saa friskt, lidligt og eienommeligt, at Præsten ved sig selv maatte tænke, at en saadan Bind gjerne imellem kunde faa Lov at blæse gennem Univerfitetets Læresale. Mest forundret var han dog over Børnenes Lidlighed og Opmærksomhed. Hæggen duftede saa stærkt udenfor det aabne Vindue, Bie hummede sønig sin Buggesang i dens Krone. Luften i den lille Skolestue blev saa kvalm, at Hr. Pastoren havde vanskeligt for at holde sig vaagen; Børnene derimod vare saa muntre, som om de nylig var komne op af et koldt Bad, og naar de læste op sine Stykker af Katekismen, fæde det med en Kraft og Bestemthed, som om de havde læst op et Exercentreglement.

„Dette er dog forferdelig mekanisk“, tænkte Præsten ved sig selv. Mekanisk var det ogsaa i en vis Forstand; men npperligt kunde de sine Stykker.

Nu kom Indenadlæsningen. Takt, to, takt to, gik det. De smaa Læber bevægede sig som efter Trommeslag. Det var ikke vakkert. Det var unegtelig ogsaa mekanisk, men selve Præsten maatte beklende, at svære Unger havde han aldrig hørt.

Nu skulde Læreren ogsaa tale med Børnene om det Læste. Alt gik godt, indtil der i Læsebogen fortaltes adskilligt om Skjærens Moderkjerlighed. Den Gamle læste feil og begyndte at udbrede sig over dens Fædrelandskjerlighed, idet han fremholdt den som et lysende Exempel for alle svenske Børn: „thi et vakrere og bedre Land, end vort, har de ikke engang i fremmede Lande.“

„Hvad har I gennemgaaet i Geometri?“ spurgte nu Præsten.

„Geometri“, stammede den Gamle, det maa Præsten være saa snil at sige

paa Svenskt, for En er ikke saa hjemme i det Udenlandske, naar En er gammel."

Pastoren rødmede lidt, — han vidste i Skyndingen ingen passende Oversættelse: Jordmaaling — hm — da kan Gubben kanske finde paa at spørge mig, om det er det samme som Landmaaling, og det kan blive en lang Historie; det er bedst ikke at indlade sig paa Forklaring", tænkte han. Med en noget overlegen Mine sagde han derfor: „Saa J har aldeles forsvømt det Sprog."

Korporalen svarede ikke; men et Suk løftede hans brede Bryst og banede sig Vej mellem hans tynde Læber. Han tænkte maaste paa den Dag, da Provsten havde sagt til ham, at det nu var paa Tide, at han trak sig tilbage.

„Har J læst Naturlære?" spurgte nu Skoleraadets unge Drdfører.

„Naja, vi har nok holdt paa at strøve lidt med det. Vi har læst en god Del om Dyrene, især om Heste, som jeg har haat Fortjærlighed for, ligesiden jeg stelte Oberstens Heste ved Regimentet.

Og derpaa fulgte en ordentlig Dyr-lægeexamen. De Smaa stod aldrig fast, naar det gjaldt at ordinere Lægemidler for en Hest, der var saa ulykkelig at være hjemløst af Kværtsild eller Spat. De vidste ogsaa, hvorledes man skulde stille en Ko, naar den var frist og andre nyttige Ting.

Præsten sad og stirrede under dette usædvanlige Forhør. „Det er godt og vel", sagde han, „men Skolereglementet foreskriver en almindelig Overtugt over det Vigtigste i Naturlæren, om de forskjellige Klasser o. s. v. Ved Børnene f. Ex. noget om Hestens Landbygning?"

Korporalens rolige Mine lystede af Seiersroished, da han istedetfor at svare Præsten, begyndte at examinere Børnene. Han troede nu at have fundet den Dffer-

gave, som ganske skulde afvæbne den strenge Censur.

Dg ganske rigtig! Børnene havde ligesaa god Greie paa Hestens Lænder, som paa sine egne, og vel saa det. De kunde endog gjøre Rede for, hvorledes man af Lænderne kan se Hestens Alder.

Paa dette Punkt begyndte Præsten at føle sig en Smule usikker; dette havde han selv ikke Rede paa. Det lod for ham som Arabisk; „ja, ja, det gaar godt", sagde han hurtig, „det er slet ikke ilde."

Ved disse rosende Ord lysnede den Gamle. Han var saa tilfreds, at han halvt ubevidst strakte Haanden ud efter Snadden paa Storstensshellen. Han tænkte at høre Pastoren en Fredspipe; men han hindredes ved en ny Opfordring til at læse noget mere Almindeligt.

Korporalen ventede; han syntes grundig at overveie Sagen. Alenbarlig forstod han ikke Præstens Mening. Bant ved militær Rydighed kom han sig dog ikke til at spørge. Han var endnu saa opfyldt af sine Heste, at det slet ikke faldt ham ind, at det kunde være Meningen, at han skulde forlade dette Kapitel. „Han tog Mod til sig og sagde: „Kan noget fortælle om en romersk Keiser, som havde en Hest?"

„Nero", svarede strax flere af Børnene.

„Rigtig", sagde Gubben med et tvivlende Blik hen paa Præsten. Denne saa imidlertid ud af Binduet, og det var umuligt gennem Rygbenene at læse hans Tanker. „Maaste jeg traf det rigtig", tænkte Skolemesteren; „slige Læsefærd kan ingen forstaa sig paa, og det er bedst at blive ved, indtil han siger Noget."

Nu hvad gjorde han med Hesten?" spurgte han derfor en liden Poik, som sad overst i Klassen.

„Jo, han jatte Roms Konsuler og hpperste Mænd til Staldkarle og op-

høiede Hesten i tilbedelig Stand; den aad Havre af gylbne" — her trak han Beiret — „Staalr og drak en hel Del Vin.“

Hele denne Lege ramsede den lille Praebat op med en Fart, som var rent halsbrækkende, og som gjorde, at han, da Tunggens Kapridt var forbi, var ganske anpuften.

Korporalen rettede alt imellem forstfende Blikke paa sit strenge Examensvidne. Den velærværdige unge Mand sad desværre stadig med Luffede Dine, medens et overlegent Smil spillede om hans fine, dunede Læber. At tyde Meningen i dette Smil stod imidlertid ikke i gamle Flincks Magt.

Da Præsten saaledes ikke gav ham nogen Ledetraad, var den Gamle nødt til at fortsætte: „Nu, hvad var saa Hestens Navn?“

„Cincinatus“, svarede Gutten tværsikkert.

„Rigtig, Gutten min. Og hvem var det, som“ —

„Nok“, afbrød Pastoren med en Utaalmodighed, der som en Stormvind oprykkede den svage Forhaabning, som under hans Tausshed havde begyndt at fæste Rod i Flincks Hjerte.

„Det kan være nok med det; at lære dem Urigtigheder er unødigt“, vedblev Præsten med en No, der var endnu mere ulykkesvarslende end hans Hestighed. „Min Mening var at saa høre noget Almindeligt. Dermed forstod jeg noget Systematisk, det zoologiske System, Inddeling i Klasser osv.“

Den brave Flinck stod og maabede i maaløs Forundring. Han stirrede ligesom ned i et bundløst Dyb af Lærdom. Drdet Klasser reddede ham dog fra Fortvilelse. Hans Ansigt lysnede, — „som Hr. Pastoren befaler“, sagde han.

„I hvor mange Klasser inddeler man Dyrene? Det kan du sige mig, Ole.“

„Tre Klasser“, lod det bestemte, rolige Svar.

„Og hvilke er det, Fina?“

„Landsdyr, Vanddyr og Luftdyr tilligemed Salamanderen, som siges at leve i Jlden“, svarede Fina, idet hun tilfreds med sig selv med sine smaa Hænder slettede den blaarudede Kjole, saa den ei skulde blive krollet, naar hun satte sig.

„Det var ret“, sagde den Gamle. Derpaa vendte han sig til Præsten: „Vi har forandret lidt, som Pastoren hører, for at faa det mere fatteligt, end det staar i Bogen, og om Salamanderen har jeg selv lagt til — men det har kanske Pastoren, som er studeret, allerede mærket“, lagde han til ved Synet af Præstens bistræ Mine. „Vil Hr. Pastoren høre noget Mere?“

„Nei, det er fuldkommen nok“, svarede Præsten.

Efter Middagsfrittiden granskedes Skrivebøgerne, som var noksaa pene. Siden regnede Børnene paa Tavle; det gik meget godt. Endnu bedre gik Hovedregningen. Da herskede der et Liv i Stuen, som om en Vaarvind paa engang havde løftet Taget. De smaa Hænder straffes med Pilens Hurtighed op i Luften.

Nu var Skoletiden til Ende. Den afgjørende Stund nærmede sig. Den unge Præstemand rettede sig forlegent i Beiret; han vidste ikke, hvad han skulde sige, eller rettere, hvorledes han skulde begynde. Han saa nogle Gange paa Kloffen, som om den kunde give et godt Raad om, hvorledes han burde belægge sine Ord. „Det er bedst, at de Smaa gaar nu“, sagde han endelig.

„Gaar?“ raabte Korporalen forundret. „De pleier altid at blive her og lege en Stund, eller ogsaa underholder

jeg dem med at fortælle om vore gamle Konger, eller af Bibelhistorien. Det er deres fornøieligste Stund, og de har just ikke formange Glæder her i Livet, stakkels Unger. Det er Husmandsbarn og Lægdebarn næsten allesammen; det vilde være Synd at negte dem lidt Fornøielse paa Skolen."

Præsten kjendte mod sin Villie noget Varmt i Nærheden af den venstre Vestelomme. Men han forjagede alle omme Følelser. „Det er nok i hvert Fald bedst at lade Børnene gaa“, sagde han bestemt, om end i en noget venligere Tone. „Jeg har Noget at tale med Dem om i Enrum, Flink."

„Som Pastoren befaler“, svarede Flink med en svag Skjelven i Stemmen. „Giv Agt!“ raabte han saa, idet han lod sit Blik mønstrende og prøvende fare hen over hvert Geled i den lille Trop, og derpaa bad han med sikker Stemme Aftenbønnen. „Farvel for idag, Børn!"

„Farvel Magister!“ I Forbigaaende maa det bemærkes, at dette var det eneste Tilfælde, hvorved Flink tillod, at Børnene gav ham deane, for Skolelærere idetmindste i nogle Egne paa Landet i Sverige sædvanlige Titel. Han syntes, at Farvel alene ikke havde nok Klang, og „Farvel Korporal“ passede ikke rigtig for en Skolelærer i Udøvelsen af hans Kald. Det fik derfor blive ved Magister. „Nu faar I gaa, Børn."

„Skal vi ikke lege idag?“ spurgte ganste vemodig en af Gutterne.

„Hvem er det, som taler i Geledet?“ ftreg den Gamle, ærgerlig over et saadant Brud paa Disciplinen. Rødmende taug den Lille; men mange sørgmodige og spørgende Blikke fæstedes paa Læreren og Præsten, som herved blev ganste forlegen.

Børnene forstod, at noget Usædvanligt var i Gjære. Aldrig havde de hidtil

behøvet at gaa fra Dagens glædste Time. Der laa noget tungt i Luften, og de frgytede uvilkaarlig, at Tordenen skulde slaa nedover den elskede Lærers Hoved. Hele Staren defilerede forbi Korporalen. Gutterne bukkede, Pigerne neiede, deres lyse Dine saa trosthdig op i Veteranens Ansigt.

Derimod var de ei saa villige til at vise Præsten Erbødighed. Med sit fine Instinkt havde de allerede opdaget, at han var en Fiende af hele deres Samsfundsorden. Et høit Kommandoraab fra Korporalen gav dog strax de smaa Rygge og Knæer en forunderlig Smidighed. Men Dinene var ei saa villige til at lyftré. Dette hidrog ei til at gjøre Præsten vel til Mode.

Snart var Lyden af de trampende smaa Fødder døet hen. Surren af de glade Stemmer, der lig Svalernes Røvidder trængte ind gjennem de aabne Vinduer, havde forstummet i den stille Aften. Kun en enkelt Gang hørtes en glad Latter, som førtes over Vandet fra den anden Side af den trange Fjord. Skoleverrelset var stille og forladt, kun den fine Solstribe, som spævede op og ned som et bredt Lysbaand foran det Vindu, gjennem hvilket Aftenjolen tittede ind, mindede om de blomstrende smaa Skabninger, som nys havde befolknet Skolebænkene. Stilheden syntes at gjøre Indtryk endog paa den graa Kat. Den tæsnede mere end sædvanlig forstjællent omkring paa sine Jagter efter de fortrædelige Fluer.

I det lille Skoleverrelse stod nu ligeoverfor hinanden den lange, magre, veirbidte Korporal og hans unge Overordnede, Vicekapellanen, med den smidige Figur og den sfjære Hudfarve. Den Gne havde prøvet Livet og set mangt et Haab gaa i Graven, den Anden saa ind i en Fremtid af lutter Lys, med det glimrende Bil-

lede af en virksom, nyttig og ærefuld Bane, paa hvilken han idag stod i Begreb med at tage et betydningsfuldt Skridt.

Stilheden vedvarede nogle Dieblikke lige trykkende. Man kunde have hørt den Gamles store Hjerte banke.

Endelig sagde Pastoren: „Lad mig se Dagbogen.“

Dagbogen var i den punktligste Orden. Haandskriften var vistnok noget stiv; men Retning i Geledet havde Gubbens Bogstaver. Tegnene vare klare og tydelige; hvert Blad var saa fint og rent, som om han havde haandteret det med Handsker paa.

„Er det muligt, at saa saa Børn har forsvømt Skolen?“ spurgte Præsten efter nogle at have gransket Opgaverne for Skolelaaret. „Selv i Uveirsdagene i Marts har blot et Barn været fraværende. Her er det jo meget bedre end i de høiere Skoler. Hvorledes kan det hænge sammen?“

„Jo, Hr. Pastor“, svarede Flink, „Sagen er, at Børnene trives saa godt her i Sørstuen. Og hvad mig angaar, forstaar De nok, at om Kundskaben er daarlig, saa er Willien saa meget bedre.“

Her var der altsaa ikke Plads for nogen Bemærkning, der kunde indlede den Domsaffigelse, som snart skulde forkyndes. Men det havde ikke undgaet Præsten, at den Haand, som rakte ham Dagbogen, skald. Var det af Alderdom? Eller havde det muligens en anden Aarsag?

Denne sidste Mulighed gjorde ham for anden Gang rigtig blød om Hjertet. Den Gamles graa Haar, svagt belyst af Aften solens gylndne Straaler, lignede en Helgenglorie. Billedet af hans egen elskede Fader fremkaldtes i den unge Præstemands Sjæl. „Hædre din Fader og din Moder“, lød som en sagte, men

alvorlig Hvisten i hans Indre. „Men jeg er jo sat til at bestytte Børnernes Ret til en god Undervisning“, tænkte han. „Jeg skal være en Talsmand for dem, som ei selv kan føre sin Sag.“

„Min kjære Flink“, sagde han altsaa, „De er nu gammel — og har arbejdet trofast — skulde det ikke være paa Tide at — tænke paa — hm — paa Hvilen?“ Flink saa ud som et eneste stort Spørgsmaalstegn.

„Jeg mener, om det ikke vilde være det Bedste for Dem selv — maaske ogsaa for Skolen — om De nu tænkte paa at tage Afsted som Skolelærer.“

„Siger Hr. Pastoren det?“ spurgte Flink med næsten klangløs Stemme. Ungen Musfel bevægede sig i hans Ansigt. Han syntes ligesom stivnet i lyttende Forventning.

„Ja, det bliver nok bedst.“

„Saa er det forbi med mig“, udbrød den Gamle, idet Dødens Blegghed bredte sig over hans store Ansigt og meddelte den samme Farve som de hvide Muffascher.

„Nei, sig ikke det“, sagde Præsten trøstende; „Sagnet vil nok drage Dunserg for Dem; det har ingen Nød.“

Flink løftede nu stolt sit gamle hvide Hoved; han sit paany sit frigerste Udseende og stod opreist, som om han paa Ejehestens Vegne talte til en høi Officier. „Det var ikke derpaa, jeg tænkte, Hr. Pastor“, sagde han alvorlig; „jeg faar nok mit daglige Brød den korte Tid, jeg har igjen. Men det er forbi med mig, dersom jeg ikke faar Lov at holde paa med Børnene. Jeg kan ikke leve, dersom jeg ikke længer faar se deres velsignede Ansigt, — at ja, den som bare var død!“ lagde han til, idet han et Dieblik trykkede den venstre Haand haardt mod Brystet. Han vendte sig derpaa bort og aftarrede med Haandbagen en

Taare, som han ei havde kunnet hindre fra at bryde frem.

Præsten gik urolig nogle Gange op og ned ad Gulvet.

Denne Gang brød Korporalen selv Taussheden. En befriende Tanke havde opsteget i hans sorgfulde Sind. Et Glimt af Haab lyfte gennem Mørket. „Pastoren tager det vel ikke fortrydeligt“, sagde han.

Præsten standsede og saa spørgende paa Skolemesteren.

„Jeg tænkte kun at gjøre et Spørgsmaal“, fortsatte Flink; „der er nu for Tiden saa megen Tale om Seminarier for Smaaastolelærere; jeg skulde ikke skamme mig for med mine graa Haar at sidde paa Skolebænken, dersom jeg bare kan beholde mine Unger. Skulde jeg ikke“ —

Her begyndte Præsten igjen at gaa urolig op og ned paa Gulvet. Han havde helst villet gaa hen og slaa sine Arme om den Gamles Hals; men det forekom ham ikke at være passende allermindst med en Lærer, som skulde affættes.

„Ja, men min kjære Flink“, sagde han endelig; „det gaar ikke an for en Mand i Deres Alder at gaa ind paa Seminariet. Og hvem skulde bestyre Skolen, medens De gennemgik Kurset?“

Flinks Hoved sænkedes paany ned mod Brystet. Men med en Gang løftede han det og saa bedende, med et næsten angstfuldt Blik paa Præsten. „Jeg maa bede Præsten om Forladelse“, sagde han; „men noget Andet har nu rundet mig i Sind. Skulde det ikke gaa an, at jeg en Dag om Ugen gik til Hovedsognets høiere Almue-skole og hørte paa Undervisningen der; saa kan Pastoren komme tilbage om et Aar og høre, om jeg har bedret mig, og da skal jeg ikke indvende et Ord, om Pastoren fremdeles ønsker, at jeg skal tage Afsted.“

„Men det er fem Fjerdingbet at gaa“, indvendte Præsten. „Det kan vel neppe lade sig gjøre; det er for langt.“

„For langt for mig?“ spurgte Flink, idet hele hans Holdning bad Pastoren lægge Merke til hans vældige Krop. „Nei, jeg kan nok rusle et slegt Stykke og længere til. Om bare Undervisningen kan ordnes saa, at jeg faar fri Fredag i Stedet for Lørdag, saa skal jeg gaa afsted hver evige Uge, og nogle af disse nye Metoderne skal vel kunne sætne sig ogsaa hos en sliq gammel Karl, som jeg er.“

Præsten havde længe vakket; nu var han besejret. Han trykkede den Gamles Haand og sagde hjertelig: „Nu ja, min kjære Flink, det lader sig jo høre, og saa kan De blive ved Bestillingen, indtil den nye Prest kommer. Jeg har ikke Hjerte til at bede Dem forlade den kjære Skole; det faar heller gaa, som det kan, med de nye Metoder. Og om det end kan storte lidt i Naturlære og et Par andre Fag, saa lærer Børnene her adskilligt Andet f. Ex. Pligttrofast og Kjærlighed til sin Gjærning. Deri har jeg idag faaet en god Lærdom, og det er bedre end meget Andet.“

„Dg saa faar de da lære at passe en Hest og at bedømme Alderen efter Tænderne“, faldt Korporalen ham ivrig i Talen. Han vilde minde om sine Triumfer ved Examinationen.

„Ja det er sandt, Flink“, sagde Præsten smilende.

Snart rullede Trillen ud gennem Grunden. Kapellanen, som paa Bortveien knapt havde aabnet sin Mund for at sige et Ord til Skidsgutten, snakkede nu hele Tiden med ham. Han søgte at lære ham noget Nyttigt; thi det forekom ham efter Besøget hos gamle Flink at være den bedste Maade, hvorpaa han kunde faa „Orden i Menigheden.“ Han

forfagte nu ogsaa at lokke frem, hvad der boede i Guttens Indre, og med en Gang fandt han ham formelig interessant.

Den følgende Dag hilste Korporalen dobbelt lykkelig paa sine Børn. Hans Ansigt spredte Lys over hele Verrelset, ja lige ned i de mørke Gulbsprækker. Tor-denveiret havde efterladt en straalende blaa Himmel og let Luft.

Fra denne Dag saa man hver Fredagsmorgen Kl. 6 Korporalens høie Stikkelse forbinde mellem Granerne paa Veien til Hovedhognet, hvis høie Kirketaarn langt nede i Dalen stak op over Lovet. Naar han kom længere frem, samlede han gierne om sig en stor Del af Almu-skolens Børn, der med Glæde hilfede sin nye Kammerat, som paa Veien pleiede at øve dem i Marscher og Exercits.

De Dage, den Gamle var i Stolen, blev han næsten altid indbudt til Mid-dag hos Kapellanen. De to blev Ven-ner for Livet. For Livet — ja, for Livet.

Dette Ord betegner ikke altid noget langt Tidsrum. Knapt ni Maaneder hengik, førend Kapellanen maatte over-tage den sorgelige Pligt at kaste tre Skuf-fer Jord paa den Gamles Kiste. Ved ha n s Baare var der virkelig Sorg, og

en bedre pasjet og rigere blomstermykket Grav end Korporalens findes ikke paa hele Kirkegaarden. Endnu idag, ti Aar efter hans Død, hænder det, at en ung Bondegut, som kjører med Læstet til Møllen, eller en Pige, som kommer hjem med Kreaturerne, standser ved Kirke-gaardsmuren, klyver over og lægger en Blomsterbuket paa gamle Flinks Grav, plukket maaste ved Veikanten eller i det lille Blomsterbed udenfor Hjemmets Stuedør. Hvem skulde ikke ønske sig slige Blomster paa sin Grav?

Sor:meren efter forlod Kapellanen Kalbet. Det var en straalende Juli-morgen. Han gik ud i Haven og pluk-kede nogle Roser, paa hvis fine Blade Duggen endnu laa. Derpaa styrede han sin Gang gennem den lille Grind, som førte lige til Kirkegaarden. Han bragte den sidste Hilsen til Korporalens Grav.

„Kjør!“ befalede han med usædvanlig Hestighed sin Skydsgut, idet han kort efter steg op i Vognen. Gutten, der nu var vant til at blive behandlet som Ven, følte sig ikke fornærmet; han paastod kun, at Pastoren havde havt Taarer i Øinene, da han vendte tilbage fra Flinks Grav.

(„For By og Bygd“).

Amerikanske Oldfager.

Saaledes kaldes de over en stor Del af Amerika spredte Mindesmærker og særskilte Gjenstande, som strive sig fra de gamle indianiske Folkelag. De falde i tre store Grupper efter deres stedlige Forhold, nemlig nord- syd- og mellem-amerikanske, og hder af dem betegner til-lige et særskilt Dannelsesstrin. De nord-amerikanske ere de simpleste; de ere udbredte

over hele Landstrøget fra de kanadiske Søer til den amerikanske Bugt, skjønt ikke lige talrigt og heller ikke af samme Slags. I den nordligste Del af det nævnte Strøg, i Staten Wisconsin og dens Nabostater, indtil ind i Ohio, fin-des kunstige Jordhøie, ikkun saa Fod høie, men af stor Udstrækning; de fore-stille Dyrestikkelser ligesom i ophøiet Ar-

beide (i Ohio er der Afbildning af en Slange 700 Fod lang, 30 Fod bred og 5 Fod høi), og ere vistnok blevne brugte som Gravsteder for de enkelte Stammer. Længer syd paa er der talrige, for det Meste tegledannede Jordhøie—i Staten Ohio alene 10.000—enkelte af 70—90 Fods Høide og 1000 til 2000 Fods Omkreds forneden, samt Jndhegninger af Jord og Steen, der omslutte Rum, snart af en Acres Størrelse, snart af meget større Omfang (70—150 Acres, ja enkelte endog 3—400 Fods.). Disse Jndhegninger, hvoraf man alene i Ohio kan tælle henimod 1500, have dels været Bolde til Forsvar, meget forstandig lagte langs Flodbredder og paa fritliggende Høider, dels Grændser for det indviede Land omkring Templerne. Jndenfor disse Jndhegninger findes snart kunstige Vandbeholdninger, snart mindre Høie, til hvis Top man naar op ad Bindeltrapper; mange af disse mindre Høie have den afbrudte Pyramideform, som er Grundtypen for de mellemamerikanske Oldjager.

Det er dog især i den sydlige Del, langs den mexikanske Bugt, at denne Form træder stærkt frem; i dette Strøg findes ophøiede Veie og brede Jordassatser. Foruden selve Mindesmærkerne har man fundet Vaser af Ler, Pilehoveder af Ler eller Sten, Vaaben og Smykker af Kobber, Glimmer, Obsidian og Muslingeskaller, hvilke vidne om, at en livlig Handel har fundet Sted mellem Folkeslagene paa hele dette Strøg. De sydlige Mindesmærker findes indenfor det gamle Inkariges Grændser, det vil sige i Ecuador, Peru og Bolivia. Hertil høre Levninger af Solens Tempel i Cuzco, af Inkærnes Slot og den store Borg sammesteds, hvilken sidste ved underjordiske Gange er forenet med Staden og med Slottene; fremdeles Tem-

pelruinerne ved Pachacamac nærved Lima, de umaadelige Mure ved Titicaca= Søen i Bolivia og Levninger af flere Borge fra Inkærnes Tid, samt af de to store Hovedlandeveie (3—400 Mile lange) fra Cuzco til Quito. Den ene af disse løber langs Kysten paa et høit Dige, den anden over Andeshjergenes Ryg; store Strækninger af denne ere udhugne i den faste Klippe, Trapper føre op til Strænterne, Kloster ere udfyldte med Murværk, og langs Veien laa Templer, Herberger og Stambjer. Særligendet for den peruanske Stil er, at Bygningerne ere opførte af store tilhugne Steene, ja stundom endog af ligefremme Klippeblokke, der ere saa nøie passede ind i hverandre, at man for det Meste endog har kunnet undvære ethvert Bindemiddel. Enkelte Bygninger ere dog opførte af store Mursstensblokke, medens Stilen er den selvsamme som for Bygningerne af Granit. Døraabningernes Sider gaa skraat op, saa at de ikke ere saa vide foroven som forneden; Værelserne have ikke staaet i umiddelbar Forbindelse med hverandre, og Tagene have været klofformede og gjort af Træ, Straa, Siv eller et andet forgjængeligt Stof, eller af en Blanding af Jord og Smaaastene. Skulpturarbejder findes paa disse Bygninger, men meget simple. Udenfor Inkariget findes nogle massive Bygningsværker paa Tunjos Høislette i Ny-Granada, Muiscærnes fordums Hjemstavn; i Barinas=Savanerne er der en fem Mile lang Veie, opført paa høie Dæmninger, samt mange Gravsteder; og i Drinofos Flodland ere symbolske Tegne, Dyrbilleder og deslige indhuggede paa Klippevæggene.

Den tredje Klasse Mindesmærker, de mellemamerikanske, indtage det høieste Trin i Udviklingen; de findes i Mexico, Yucatan, Guatimala, Hondur-

ras og Nicaragua, det vil sige i Aztekernes gamle Rige, men deres Oprindelse tilskrives disses Forfædere Toltekerne. Særlig kendt for denne Bygningsmaade er, som ovennævnt, den afbrudte Pyramide, der reneft fremtræder i Gudshusene, Teocallierne. Det er faste Masser af Jord, beklædt paa Siderne med Tegl eller hugne Stene, byggede i flere Afstæper med en Trappe fra den ene til den anden, og paa den øverste Plads stod høje Taarne med Gudebilleder. De vigtigste af disse Teocallier, som ere tilbage, ere to i San Juan de Teotihuacan nærved Byen Mexico; de ere 170 Fod høje og staa omgivne af en Mængde mindre lignende Pyramidebygninger. Men den samme Grundform fremtræder ogsaa i andre Bygninger, hvoraf endnu mange Levninger ere bevarede rundt om i Landet, især i de Ruinsteder, der findes paa Halvøen Yucatan. De mest bekendte af disse ere Uxmal i

Yucatan, Copan i Honduras og Palenque i Chiapas. Her ser man lange Mure, 60—90 Fod høje, som med Afbrydelser dog fortsættes flere tusinde Fod; Pyramidebygninger indtil 140 Fod høje; udstrakte Jordterrasser, Altere af vældige Stenblokke, Levninger af store Slotte med mange Værelser, hvis Vægge ere prydede med rigt Stukkaturarbejde, Basreliefer og Malerier, Vandledninger, udgravne Parker og Bronde med kunstig Bund og omfattede med Murbærk, Broer osv.

Ogsaa findes Obelisker med Menneskefigurer i stærkt ophøiet Arbejde, vistnok Gudebilleder, med Bag- og Sidefladerne dækkede af Tegns og Billedskrift; samt endelig Lerkar med ophøjede Billeder og mangt andet.

En Mængde mærkelige Oldtidslevninger ere i de senere Aar fundne i Ny Mexico, Arizona, Utah og Colorado af Forenede Staters Landmaalere.

(Efter Nord. Konversationslex.).

Sex Aar blandt de røde Indianere.

(Af Missionær Baierlein).

I „Allgemeine Missions-Zeitschrift“, der udkommer i Gutherlos i Tydskland, har den bekendte tydske Missionær Baierlein, under Titelen „Tredive Aar blandt Hedningerne“, paabegyndt en historisk Fremstilling af sine Oplevelser som Missionær blandt forskellige Hedningsfolk. Begyndelsen af denne særdeles interessante Missionsberetning stod at læse i det nævnte Tidsskrift i Hefterne for Juni, Juli og August 1878 og danner en Afdeling for sig selv under Titelen: „Sex Aar blandt de røde Indianere.“ De tredive Aar er at regne fra 1847 til 1877, og Opholdet blandt vore ameri-

kanste Indianere danner Begyndelsen. Det, som fortælles, er selvfølgelig vistnok oplevet for længere Tid siden, men i literær Forstand er det ganske nyt, da det ikke har været offentliggjort førend for omtrent halvandet Aar siden. Forfatteren Ibegynder, som man vil se, med at give endel Oplysninger om Indianersprogernes Eiendommeligheder. Denne Gjenstand optager kun lidet Rum, og de, som ikke bryde sig om saadant Læsestof, faar springe det over. Red.

I.

Om Vaaren i Aaret 1847 stod jeg ved Niagara-Floden. Jeg havde læst meget

om den og kom med ikke ringe Forventninger. Den tordnende Larm, som kom mig indøde fra det fjerne, stemte disse endnu høiere. Og dog blev alle Forventninger langt overtrufne, Indtrykket var overvældende, og jeg søgte Lyft til at holde mig fast i Klipperne; thi jeg var alene. Ikke saaledes at forstaa, at der ikke var Mennesker i min Nærhed; der var nok af dem fra fjernt og nær, Amerikanere, Englændere og Franskmænd. Men i den nye Verden forekommer alt en i Førstningen saa nyt og fremmed, selv Menneskers Sjælen og Læden. Derhos saa jeg nogle Mænd af høi Vækst og en stærk Legemsbygning, med Orne-Næse og Orne-Nine og en af en kobberrød Farve; — Kvinder med mægtige Haarflemtninger hængende langt ned, Brystet behængt med store Stjerner af Sølvblik osv., gik med selsom Højtidelighed hid og did og talte med hinanden i Toner, som jeg aldrig havde hørt. Det var de første Indianere, jeg saa.

Men min Vei førte mig endnu nogle hundrede Mil længere mod Vest, hvor jeg i Midten af Staten Michigan skulde henleve sex Aar i Dybe, fjerne Urskove, i et Loghus, af og til ogsaa i Hytter af Skind. Vilde Indianere vare mine eneste Naboer, det nærmeste Loghus, hvor et hvidt Ansigt var at se, laa tredive tydste (omtr. 120 engelske) Mil borte og tilhørte en enlig amerikansk Farmer. Thi Skovens røde Mænd søger sig en Lejrplads saalangt borte som muligt fra de hvide, og dog bliver de stadig opsogte, bragte i Nød og drevne længere og dybere ind i Skovene, indtil der ikke er flere igjen af dem.

En Løsning af den Gaade, hvorfra disse røde Bildmænd har sit Udspring, skal her ikke blive forsogt. Der er tre forskjellige Grupper af dem, som blandt andet ogsaa Sprogens Bygning viser.

Man har sagt, at disse Sprog synes at være lavede af Filosofer — forsaavidt Sprog ellers kan laves. Vi ser her ganske bort fra de peruaniske og mexikaniske Indianerstammer. Talen vil kun blive om de Indianere, som holder sig paa det store Rum mellem Atlanterhavet og Klippebjergene. De taler mange helt forskellige Sprog, hvad Ordlyden betræffer, men de har dog ganske samme Bygning, ligesom Menneskene selv i sit Udseende og i Hjernestallens Dannelse er ens. Disse Sprog viser et afgjort Slægtskab med de turanske Sprog i Mellemasien, og Indianerne maa vel saaledes have fundet sin Vei til den nye Verden over Behringsstrædet, der paa et Sted jo neppe er 10 geografiske Mile bredt. Endnu den Dag idag farer de paa begge Sider boende Ithutsher denne Vei frem og tilbage i sine Kanøer.

[Nogle af disse Sprogs Eiendommeligheder vil kanske interessere. Pronominet har i 1ste Person Flertal to Former: en, som indbefatter den eller de tiltalte, og en anden, som udelukker dem. Naar s. Ex. Missionæren siger til Folket: Vi er alle Syndere, saa maa han bruge den inklusve Form; thi ellers vilde det betyde: Vi Missionærer eller vi Europæere er Syndere, men I ikke. Bruger han derimod de samme Ord i en Bøn til Gud, saa maa han benytte den eksklusve Form, ellers vilde han gjøre ogsaa Gud til en Synder med os andre. Denne Eiendommelighed findes ogsaa i andre turanske Sprog, s. Ex. i det dravidiske og det mongolske.

En anden Eiendommelighed er, at Verberne har forskellige Former, alt efter som de skal udtrykke en Gjerning i og for sig eller ogsaa tillige den Gjenstand, hvorpaa den gaar ud eller virker. Denne Verbs subjektive og objektive Form findes ogsaa i Ungarsk. Men Indianerspro-

gene gaar endnu videre og betegner tillige, om Objektet er levende eller livløst; saaledes har et Verbum tre Former for hver en i vort Sprog. I Chippeway-Sproget f. Ex. betyder nivabin: jeg ser (d. e. jeg er ikke blind). Men gaar det at se paa en bestemt Gjenstand, saa spørges der, om denne er levende eller ej. I første Tilfælde hedder det: nivabama, i sidste: nivabandon. Nisagiive betyder: jeg elsker (simpelthen, uden Objekt). Derimod hedder det nisagia, naar Skjærligheden gjælder et Menneske, og nisagiton, naar den gjælder en Ting.

Det er bekendt, at disse Sprog under Sammenstuvning eller Indskydning, hvorved der opstaar meget lange Former, ja endog hele Sætninger i et Ord. Saavel Præpositioner som Adverbier udtrykkes ved en Forandring af Verbets Form. Saaledes hedder f. Ex. jeg elsker Eder: kisaginim, jeg elsker dem: nisagiavug. Nindonjisagia betyder: jeg elsker ham derfor; nindishisagia: jeg elsker ham saa; nindonjiishisagia: jeg elsker ham derfor saa osv.

Alle Verber har passive Former og foruden Indikativ og Konjunktiv tillige en modus potentialis: nindasagiive, nindasagia, nindasagiton: = gid jeg maatte elske, og en modus desiderativus: nivisagiive, nivisagia, nivisagiton: jeg ønsker at elske. Og enhver af disse Former danner atter en ny modus, nemlig en modus reciprocus, naar Præpositioner tillige udtrykkes i Verbet, f. Ex. nisagiitiz: jeg elsker mig selv; nindasagiitiz: gid jeg maatte elske mig selv, og nivisagito = jeg ønsker at elske mig selv.

Ellers er Formerne meget regelmæssige, f. Ex. nisagia, jeg elsker (ham), kisagia, du elsker (ham); osagian, han elsker (ham); nisagiana (ekklusiv)

og kisagiana (inklusiv Form), vi elsker (ham); kisagiava, I elsker (ham); osagiavan, de elsker (ham). Imperfektum dannes ved et indskudt ngi: ningisagia, jeg elstede (ham); Perfektum ved dertil at føie et nabon: ningisagianabon, jeg har elstet (ham), og Pluskvamperfektum træder Forstavelserne ashi: ashiningisagianabon, jeg havde elstet (ham); Futurum hedder: ningasagia og Futurum exaktum: ningasagianabon.

Ogsaa Sammentræfninger forekommer, som f. Ex. piishan betyder: kom, tangia: at berøre (ham); deraf opstaar pitangia = kom og berør (ham). Ninavind betyder: os, vor, vore, is hivebuk: af det Slags, paa den Vis; bimativivin: I; machi: flet, ond, Af disse fire Ord opstaar: mimachiishivebivivinimanin: vor flette Levens, d. e. vore Synder osv. Saaledes stuer den faataleude Indianer de enkelte Ord sammen, for at han ikke skal behøve at sige altfor mange Ord, om de, han bruger, end blir uforholdsmæssig lange. Derhos er han meget noiagtig og betegner f. Ex. en Bjørn med 5 forskjellige Navne efter dens Alder. For Ordet „Rejse“ har han 10 Udtryk, for de forskellige Arter af Jagt 15 og for Fiskeri 22.

Endskjønt alle Indianersprog paa denne Side af Klippebjergene (Rocky Mountains) kun tilhører en Stamme, er dog Ordene aldeles forskellige, som følgende Prøver viser. Delawarerne er Chippeman'ernes nære Naboer og dog hedder:

Chippeway:	Delaware:
Gud: Kishemanito	Patamovas
Menneske: anishinabe	vishilaveman
Fader: veosimint	ochvall
Barn: abinoji	amimens
Iv: bimativivin	pomauchovoagan
Død: nibowin	anggelu, osv.

Dgsaa Frolserne, af Englænderne kaldte „The six nations”, fordi de i lang Tid dannede et mægtigt Forbund og gjensidigt forsvarede sine Interesser, havde ganske forskellige Sprog. Saaledes kaldte f. Ex. Mohamk'erne Gud: Naio, Dneidaerne kaldte ham: Loni, Onondaga'erne: Havanin, Seneca'erne: Honianin, Tuscaroraerne: Yavagunin, og Bahandot'erne Tamendizni. Ligesaa er Navnet for Menneske eller Mand hos Mohamk'erne, Dneida'erne, Onondaga'erne og Seneca'erne: rongvi, longvi, hangvi, hongvi, Tuscarora'erne: ihukvi, og hos Bahandot'erne: engaon, osv. (Fortsættes).

Ved et Barns Død.

(Af Hoftrup.)

Den Kind er vorden nu saa bleg,
Som før var rød og rund;
Den taufe Død midt i en Leg
Tog Smilet fra din Mund.

Din Bugge stod saa nær din Grav;
Du kom, en Engel lig.
Men fort var Glæden, du os gav,
Saa fort og dog saa rig.

Men der, hvor nys du gif med Ji
Fra Synd og Sorger hen,
Der skal vi se dit glade Smil,
Din røde Kind igjen.

En ung Piges Historie.

(Af J.)

Første Kapitel.

Høit oppe under Taget i en stor, mørk Baggaard i Adelgade i Kjøbenhavn saa jeg Lyset; Moder døde Aaret efter; Fader giftede sig igjen; ogsaa han døde; jeg ved Intet om dem, Ingen har talt til mig om min Moder, og af min Stedmoder har jeg blot hørt, at Fader var en god Arbejder.

Binden pøb gennem den ituslaaede

Kude, Høgen slog ud af Kaffeovnen, de saa Pinder vilde ikke engang blusfe op. Gamle Dorthe, min Stedmoders Moder, sad i Kaffeovnstrøgen og smaastrækkede; min Stedmoder tog sit store Torklæde paa, saa gif hun ud for at tjene Brødet til Tre. „Savde jeg dog blot mig selv alene”, brummede hun, men denne gamle hjælpeløse Moder, dette Barn, denne Byrde”, og saa gif hun, og jeg følte, at

jeg var en Byrde for hende og for mig selv, og gysende af Kulde trykkede jeg mig op til Kaffeovnen og græd.

Naar Sommeren kom, var det saa hedt i den lille Stue, at man neppe kunde trække Aande; jeg stod da hele Timer paa en Stol og kigede ud af Vinduet, snart ned i Gaarden, der saa ud som en smal, dyb Brønd, og snart hen paa Kvistvinduet ligeoverfor, hvor Kanarifuglen hang, og Skræddersvenden sad paa Bordet og fløitede for den, medens han arbejdede. Bleg og mager var Skræddersvenden, og det var hans Kone ogsaa; de spæde og spæde og havde neppe Tid til at spise og sove, men hun havde dog bestandig Tid til at kysse og klappe sin lille, rødhaarede Gut, og, fattige som de vare, fik dog Fuglen hver Søndag sit Stykke Sukker og den lille Gut sin Hvedebolle.

Jeg nikkede til den lille Gut, men de forbød ham at nikke igjen, der var jo Fiendskab mellem min Stedmoder og Skræddersvendens Kone; desuden var Gutten ren og hel; saadan en lurvet og forsømt Iden Nige var ikke Selskab for ham.

Gamle Dorthes, det var mit Selskab; hun var den Æneste, som talede til mig, men der var ingen Kjærlighed imellem os.

Fæl saa hun ud, tandløs, gul og rynket var hun, boiet af Aar og Besværligheder; hun gik i Barndom, talede meget med sig selv og noget med mig; jeg lyttede til begge Dele. Hun holdt ikke af sin Datter, hun holdt ikke af mig; der var kun to Ting, hun holdt af, det var Snus og Kaffe.

„Saadan er det at have Stedmoder“, sagde hun, naar jeg græd af Kulde og Mangel, „en Moder vilde sørge anderledes for dig, kan du tro, bedre om du aldrig var født.“

„Meget bedre“, svarede jeg, og mine Taarer randt stærkere, medens jeg tænkte, hvor skønt det maatte være at blive holdt af som Skræddersvendens Lille blev det.

Min Stedmoder mishandlede mig egentlig ikke; undertiden truede hun mig, i Almindelighed lod hun mig gaa „for Lud og koldt Vand“, som man siger.

Da jeg vel omtrent var fem Aar, blev jeg sendt ud for at tjene lidt, for at bidrage en Smule til vor sørgelige Føde; jeg blev sendt ud for at tigge.

Grændseløs liden og ubetydelig forekom jeg mig mellem alle disse Mennesker; jeg kjendte Ingen, og Ingen kjendte mig. De smilende og de alvorlige Ansigter brøde sig lige lidet om mig, de havde hver sine Tanker, hver sit Maal, hvor turde jeg standse dem; dog, jeg skulde; Frygten for min Stedmoder var større end Frygten for de Fremmede, og ingen ædlere Følelser holdt mig tilbage. Jeg berørte en Dames Silkefjole og bad: „en Stilling“, men jeg fik ingen; en Amagerpige gav mig derimod et Øble; det var stødt paa den ene Side, men smagte dog deilig, mættende og trøstende, jeg bad igjen, og jeg fik.

Sælsomt saa det ud i min barnlige Sjel; jeg var ikke ond eller trodsig, men svag, forkuet og feig. Verden kjendte jeg kun af Dorthes Beskrivelser, som min egen Erfaring bekræftede. To Tilværelser var der: i den ene var Alt Glæde, Rigdom, Lykke og Kjærlighed; i den anden Fattigdom, Sorg og Jammer, men dog undertiden ogsaa Kjærlighed, dog ikke for mig.

Naar det begyndte at blive mørkt, gik jeg hjem med mit lille Udbytte. Jeg novede ikke (hvortil jeg dog ofte havde lyst) at kjøbe noget paa egen Haand, jeg havde en Følelse, som om min Stedmoder var allestedsnærværende og vilde straffe mig frygteligt. Æne stavrede jeg

op ad de mørke, steile Trapper, gjennem de viltsomme Gaenge, og gamle Dorthes mildeste Velsomst var: „Bedre om du aldrig var født“, som hun dog undertiden varierede med et: „Godt, om du var død.“

„Og hvad saa, Dorthes, hvor kommer jeg saa hen?“

„Hvor skal du komme hen,“ svarede hun vredt, og stødte til mig, „saa havde du en Ende paa det, og det er det Bedste.“

Min Jagttagelsesøve var meget udvirket; jeg forstod at læse i Ansigterne: undertiden læste jeg Medlidenhed, oftest Ligegeblighed, stundom Foragt. De smaa pyntede Børn traf sig tilbage for mig, nogle gjorde endogaa en Grimace. Det gjorde ondt i Hjertet, men dog ikke saa ondt, som naar jeg saa en Moder fjærtagne sit Barn; da maatte jeg græde.ungen havde Kjærlighed til mig, og naar jeg saa ret græd, standsede En og Anden og gav mig Penge, menungen gav mig Kjærlighed.

Udenfor Legetøis = Vinduerne stod jeg og tittede ind, men oftere stod jeg dog udenfor Bagerens Vindu. Hvor saa Brødet ikke indbydende ud, hvor det lugtede godt! det smagte endnu bedre; jeg vidste, hvorledes det smagte, thi om Lørdagen fik jeg undertiden gammelt Brød til Foræring.

Naar jeg laa paa mit Leie i en Strog af Stuen, indsovbt i en gammel Kappe, der haade var Over- og Underdyne, tøvede Sønnen ikke at komme med Drømme, der dog ikke vare meget afvexlende. Snart drømte jeg, at Skræddersvendens Kone havde mig paa Skjodet, klappede og kyskede mig, og jeg var saa glad, men da Manden kom med Lys, og hun saa, at det var mig og ikke hendes eget Barn, rev hun Vinduet op og kastede mig ud i den snevære, dybe Gaard; jeg vaagnede af Skrekken; snart drømte jeg, at jeg havde en hel

Kurv med nybagt Brød, der Alt var mit, men jeg vaagnede altid, før jeg fik smagt paa det; eller jeg drømte, at jeg havde flaaet de store Kopper med Mælkpeigen og Koen, der stod oppe paa Hylben, itu, og at min Stedmoder vilde kaste mig i Ilden til Straf; da var jeg glad, naar jeg slog Diet op og saa Kopperne staa der endnu.

Det var den eneste Prydelse i vor elendige Stue, disse Kopper; jeg krøb op paa en Stol for at naa saa høit, at jeg rigtig kunde se dem; engang tog jeg dem ned, men min Stedmoder traadte i det Samme ind, rev dem fra mig, rustede mig i Armen og streg, at, hvis jeg en anden Gang rørte dem, skulde jeg se, hvad der blev af mig. Det var en gruelig Trudsel; ved sin Utydelighed gav den Anledning til mange Gissninger og blev derfor langt værre end den sædvanlige: Jeg vil flaa dig sønder og sammen!“

Den ene Dag lignede den anden; med Sorg stod jeg op, med Sorg gik jeg i Seng; i mit lille Hjerte var der hverken Haab eller Mod, kun en sløv Underkastelse, og dog havde jeg et Dieblif været lykkelig; jeg havde et Minde, en liden, lysende Begivenhed, hvorom jeg drømte, men jeg havde intet Haab om, at noget Egnende skulde gjentage sig.

Hvor klart staar den raa vaade Efteraarsdag for min Erindring, da jeg gik op i et Hus, hvilket jeg undertiden vovede, og ringede paa i første Etage. Det varede længe, før Noget kom; jeg troede næsten, at min svage, ængstelige Ringning ikke var bleven hørt og vilde netop fornøje den, da Døren blev aabnet af en tyk gammel Herre med Briller paa Næsen og en sort, liden Kalot paa Hovedet.

„En Skilling“, bad jeg.

„En Skilling“, gjentog han, efterabende mig, „til din Faders Begravelse,

ikke sandt? eller til Medicin til din syge Moder, og saa købe Brystfukker derfor, jo jeg kjender nok Jer Smaafolk."

Medens han sagde dette, trak han mig gjennem Entreen ind i en smuk, stor Stue, hvor et prægtigt Froskostbord var dækket, og hvor det brændte og knitrede Ilystigt i Kaffelovnen.

"Du faar ingen Skilling her", sagde han, idet han løftede mig op paa en Stol, som han trak hen til Varmen, „du er ikke kommen til den Rette, min Snut."

Aldrig havde jeg seet noget prægtigere end dette Bærelse; et blødt, broget Teppe bedækkede Gulvet; tykke, gule Gardiner hang for Vinduerne, det runde Bord var aldeles opfyldt med Kafferier, skjønt der kun var dækket til En, til den gamle Herre. Han saa venligt paa mig, humpepe derpaa hen til Bordet, lagde sin ene Fod, der var indsvøbt som en Paffe, op paa en høj Skammel og tog Plads.

Der laa flere Aftiser paa hans Tallerken, som om han ogsaa skulde spise dem, men han stod dem tilside og besmurt med en Forighed, der gjorde ham ganske varm, det ene Stykke Brød efter det andet, intil Tallerkenen var fuld; derpaa lagde han forskjellige Ting paa hvert Stykke og rakte mig det Hele..

Varm, frisk Luft ombølgede mig, jeg spiste Noget, der smagte saa godt, at gammelt Hvedebrød stod aldeles i Styggen; dertil saa den gamle Herre mildt paa mig gjennem sine Brillen; jeg var lykkelig.

Da jeg havde spist, rakte han mig et Glas med en rød Bæbse i, jeg drak raskt til, men det brændte i Halsen, og jeg kom til at hoste voldsomt. Den gamle Herre slog mig i Ryggen, til det standsede, gav mig saa et Stykke Sukker, hvorpaa han lempelig stubbede mig ud af Stuen, men før han lukkede Døren, nikkede han til mig.

"Se du kun herop engang igjen, du Smaa, men Penge faar du aldrig, aldrig."

Jeg følte mig saa varm, saa mæt, saa glad; jeg havde Lov til at komme der en anden Gang igjen, det var Noget at tænke paa, og glæde sig til.

Da jeg kom hjem, fortalte jeg Jentet til Dorthen eller min Stedmoder, ellers havde de maaske afsnappet mig mit tørre Brød og min Eichorifaffe, og jeg vilde dog nok have det, skjønt det smagte endnu mindre godt den Aften end sædvanligt.

Næste Morgen gik jeg allerede derhen; jeg troede, at den gode, gamle Mand ventede mig; han havde jo selv bedet mig om at komme.

Dristigere end Dagen iforveien ringede jeg, og i samme Dieblit blev der luffet op af en stor, pyntelig Tjenestepige med en Kofst i Haanden. Da hun saa mig, tog hun mig i Armen.

"Dit Trold! det var dig, der var her igaar og plettede Teppeet med dine sølede Sko, saa det aldrig bliver klart i Grunden mere. Ned ad Trapperne med dig, og vov aldrig at komme her igjen; eller jeg skal saa dig sat i Gullet."

Jeg styrtede bort mere sørgmodig, mere haabløs end nogenfinde før.

Om Sommeren opholdt jeg mig ofte i Kongens Have; jeg saa paa Træerne, paa Slottet, paa Springvandet, paa Blomsterne; dem havde jeg lyst til at plukke, men det var ikke tilladt. Paa en ensom Bænk tog jeg Plads og anstillede mine Betragtninger: Alle disse Børn, der løb saa glade omkring, have deres Tilhold, Ingen er ene som jeg, Ingen ulykkelig som jeg; se, hvor Faderen klapper sin lille Gut paa Hovedet; se Piger med de pyntede Børn, de holde hverandre i Hænderne, de ere tre; se Moderen, der trækker sin Kille i Vognen, hvor omhyggelig hun viser Placen fra hans

Kind, ja selv den lille Pige med bare Fødder, som ogsaa beder om Hjælp, er lykkelig, den blinde Mand paa Bænken er hendes Bedstefader; han kysser hende paa Panden, tager hendes Haand i sin, og hun leder ham hjem.

Se kjærligt paa det fattige Barn, naar du rækker det en Gave; det gjør godt, undertiden bedre end Gaven.

Hadde jeg dengang anet, at der var et Bæsen, det høieste og største Bæsen, for hvem Jngen er for lav eller for ringe, der saa ned paa og bar Omfjorg for mig, hvor havde jeg da følt mig trøstet og glad, hvor havde jeg elsket dette Bæsen, men jeg kjendte ham ikke, dog han kjendte mig.

En brændende varm Sommerdag stod jeg ene oppe i vor lille Stue. Dorthen var gaaet bort for at kjøbe Smø, hvilket Stedmoder ikke skulde vide; Pengene havde hun listet ud af Stuffen. Jeg var fjed af at se ned i Gaarden, fjed af at se paa det tomme Bindu ligeoverfor, thi Skræddersvendens vare flyttede; jeg traf Stolen, der kun havde tre Ben, hen til Hjørnet, hvor Hylben med Kopperne var, jeg saa paa den, jeg traf dem længere ud paa Hylben, jeg rørte ved dem, jeg vovede at løfte Overkoppene, jeg tog den i den ene Haand og Underkoppene i den anden, da rørte Noget ved Døren;

det var kun en Kat, men jeg troede, at det var min Stedmoder; i min For- skrækkelse tabte jeg Kopperne: de faldt, de gif i Knas.

Haarene reiste sig paa mit Hoved, jeg var som lammet af Skræk, dog kun et Dieblit; i det næste var jeg ude af Stuen, nede af Trapperne og ude paa Gaden. Hun vidste det, hun var efter mig, tænkte jeg og styrtede bort, uden at bryde mig om hvorhen, blot hun ikke kunde naa mig. Paa Vesterbro standfede jeg et Dieblit, traf Veiret og saa mig om, her havde jeg aldrig været før.

Langsommere gif jeg gennem Alle-erne, her var saa hyndig spalt, men jeg var bange for at glæde mig derover. Da jeg kom ud paa Gaden, begyndte jeg igjen at løbe, men standsede med Et og lyttede efter en liden Fugl, der fløitede akkurat, som Skræddersvendens Fugl havde fløitet, mon det var den samme? Den stod i et aabent Bindu mellem Blomster paa den anden Side af Gaden. Jeg vilde løbe hen og se paa den, da i det Samme en Vogn kom kjørende, det var, som om jeg skulde blive overfjort, men den ene Hest stødte mig tilside, jeg faldt haardt og slog min Tinding paa en Stein, men Vognen rullede forbi uden at røre mig. (Fortættets).

Superior-Søen*).

(Efter "Chatterbox").

Mange af mine unge Venner have uden Tvivl seet nogle af de deilige engelske Indsøer, som ligge blandt Cumberlands og Westmorelands store Bakker, og er

gledne affied paa deres rolige Vandflader under Indflydelsen af Seilet, hvormed deres Baad har været forsynet, og de have vel ogsaa forundret sig over den

*) Denne lille Skitse er forfattet af Biskopen af Moosonee, Canada, og er beregnet paa engelske Børn; deraf kommer det, at han henviser til Indsøerne i Cumberland og Westmoreland. Red.

mægtige Jndfø og over dens vidt udstrakte Bænde. Hvis dette er Tilfældet, hvad vilde ikke deres Tanker være, dersom de kunde nyde godt af en Udflugt paa Superior Søen, hvis Vand er saa rent og klart, at man kan se flere Favne dybt under Vandfladen, og saa koldt, at det altid er nær ved Frysepunktet; hvis Overflade ikke maales med Mile alene, men med Hundreder af Mile; thi den er mere end fire hundrede Mile lang; ja den er i Virkeligheden fuldkontinuerlig stor nok til et Bad, hvori hele England med dets Fjælde, Bæfter, Jndføer og Floder, kunde tage en god Svømmetur.

Er da ikke dette „Richefomme“, (den store Sø)? Jo, i Sandhed, og dens mægtige Bænde bringes ofte til at stumme og bruse ved de vilde Storme, som hyppig rase paa den. Taage bedækker den ogsaa ofte og gjør det farligt at færdes paa den. Med dens ihldige Røst er jeg ikke videre kjendt; den hører til de Forenede Stater; men langs den nordlige Røst har jeg havt Anledning til at færdes paa nogle af mine lange Rejser. Dette var Tilfældet første Sommer, da jeg gjorde en Rejse til Red River, eller, som det nu mere almindelig kaldes, til Provindsen Manitoba.

Jeg indskibede mig paa en Dampbaad i Michipicoton og fandt, at den havde ombord et ganske betydeligt Antal Herrer og Damer, der dels vare ude paa Forretninger, dels for at søge Fornøielse. Vi reiste mod Vest og glædede os ved at betragte den fremtrædende og klippefulde Røst, der snart hævede sig vild og gold, snart var bedækket til Toppen med Furu og Gran; men den saa ikke indbydende ud, hvad Agerdyrkning angaar. I nogle af Dalene kunde der nok drives lidt Landbrug; men jeg er bange for, at Aolingerne kun vilde gjøre daarlig Gjenkjæld for de Penge og det Arbejde, som

maatte anvendes derpaa. Men om ikke Landmanden skulde finde noget gunstigt Felt der, saa vilde dog Bjerghanden gjøre det. I disse Klipper ligger der skjulte vidunderlige Skatte af Sølv, Jern og Kobber, og med Tiden kan maasse næsten enhver Dal blive beboet af Folk, som bestjæftige sig med at udgrave disse Skatte. Nu for Tiden er det stille, undtagen paa nogle saa Steder; baade Bætte og Dal er ubeboet; fra Røsten til Nordspøken er Landet givet til Pris for vilde Jndianerstammer.

Vi standsede først ved Mundingen af Pie River, hvor Hudson's-Bay-Kompagniet har en Station for at tilhandle sig Peltsværf af Jndianerne. Et stort Antal af disse forsamledes omkring Dampbaaden i sine smaa Kanoer, til stor Fornøielse for Passagererne ombord paa Damperen, idet disse kastede Kurve med Brød og Rager ned iblandt dem, hvilke de kappedes om at faa fat i. Deres Sprog kaldes „Saulteur“, og her er en Prøve paa det: Wayoosemekoyun keshekonk ayayun, hvilket betyder: „Fader vor, du som er i Himmelen.“

Ved Ripago River har Kompagniet en anden Station; men jeg saa den ikke, da vi standsede der meget tidligt om Morgenen; dog havde jeg Anledning til at bese Verkerne ved Superior Søens store Solvmine, som tilhører et amerikansk Kompagni. Minens Rigdhed synes næsten fabelagtig; dens Giere have i Sandhed funder den at være en Rigdomskilde. Den tilhørte først et canadisk Kompagni, som drev den i flere Aar, men af Mangel paa Foretagsomhed med meget daarligt Udbytte; den blev derpaa solgt til det amerikanske Kompagni, som nu er i Besiddelse af den. Tidligere kunde man have kjøbt en Aktie for \$50., nu vilde en Aktie koste omtrent \$25.000. I Aaret 1871 havde Gierne

med en Arbejdsstok af kun 30 Mand et Udbytte af Sølv til en Værdi af 1.200. = 000 Dollars. Den Silver Island, hvorpaa Minen er beliggende, er en ubetydeligt udseende Klippe i en Bugt fuld af Smaaøer af lignende Udseende. Pukverkerne d. e. (Knusmøllerne) ere opførte paa Fastlandet i en stor Træbygning; her bliver det urensede Metal knust, pulveriseret og derpaa oplagt i Tønder for at udføres. Jeg tænker mig, at der kan være mangen Sølvheromkring, som med Tiden vil belønne sin Opdager.

Ved Port William ved Floden Kimitikwaya har man begyndt en ny Jernbane, som skal forbinde Manitoba med Nordkysten af Superior=Øen; dog standsede vi ikke længe her, men dampede affted til Duluth, en By med en meget storartet Belliggenhed paa de Forenede Staters Grund. Her forlod jeg Dampveren, og efter at have reist to hundrede og femti Mile paa Jernbane og fem hundrede til paa Dampbaad, befandt jeg mig i Manitoba. — Om en Tid befandt jeg mig atter i Duluth og ombord paa Dampbaaden for at reise østover. Dampbaaden besøgte ingen Havn, før den naaede Sault St. Marie. Jeg var saaledes hundrede og femti Mile forbi mit Bestemmelsessted, Michipicoton, saa jeg blev nødt til at vente flere Dage, indtil Dampveren vendte tilbage fra Sarania, da jeg atter gik ombord og fandt der et stærkt Selskab af respektable Folk. Om Aftenen holdt jeg Gudstjeneste for dem, som vare ombord.

Klokken halv ni tog jeg Sæde ved Bordet i den store Sal med Bibelen foran mig og læste den 103die Psalm og det 53de Kapitel af Esaias. Nogle Damer havde Plads nær ved mig, og flere Folk begyndte at komme og tage Plads, da Dampveren pludselig fik et

frygteligt Stød og saa et til. De fleste Personer i Salen bleve kastede overende, og næsten alle Lamperne sluffedes. Jeg vidste ikke, hvad der var hendt, og antog, at vi havde stødt paa et Skjær; et Dieblik efter vidste vi, at vi havde haft et Sammenstød med en anden Dampbaad, og sølte os overbeviste om, at vi kun skulde beholde Livet endnu nogle faa Diebliske. Damerne søgte Hjælp hos mig; men der høretes hverken Raab eller Skrig. Stor Skræk var der naturligvis; men jeg forbauses nu baade over min egen og over de Andres Sindssro i denne farefulde Stund. Snart fik vi høre, at vi ikke havde lidt nogen betydelig Skade og ikke længere behøvede at være urolige. Jeg gik nu hen til Skandsen for at se paa Dampveren, som havde voldt os saadan Uro; men den var borte: med ellers af sit Mandskab var den sieblikkelig sunket; ti Andre bleve reddede, otte hoppede ombord paa vor Baad, og to bleve tagne op. Fartøiet, som vi havde stødt imod var „the Comet“, et amerikansk Strueskib, fuldt ladet med Kujern og Sølverts og mere end dobbelt saa stort som vor Baad. Hadte Strueskibet stødt mod os, istedetfor at vi stødte mod det, saa tror jeg ikke, at Nogen af os var bleven frelst. Ja, mine hjærunge Venner, denne Ulykke hendte ene og alene af strafværdig Uforsigtighed hos en eller anden af Kapteinerne paa de to Fartøier. Vi havde en smuk Aften; begge Fartøier vare smukt oplyste og kunde se hinanden i Miles Afstand; men der blev ikke pebet eller givet noget andet Signal; de syntes bestemte paa gjensidig Udelæggelse.

Vi reiste nogle Mile videre til White Fish Point, og der blev vi om Natten. Snart efter at vi havde lagt for Anker, holdt vi Gudstjeneste, den mest indtrængende, som jeg nogensinde har ledet, og

ved denne Anledning læste jeg den 103die Psalm, som den Nat havde faaet sin Betydning i vore Dine. Næste Morgen vendte vi tilbage til Sault St. Marie for at melde Ulykkestilfældet og for at faa Dampbaaden besigtiget. Om Eftermiddagen tog vi affted paany; om

Aftenen holdt jeg ogsaa en Prædiken, og den næste Morgen landede jeg i Michipicoton, hvorpaa en Rejse paa fem hundrede Mile i Kano bragte mig til mit Hjem ved Moose Factory, efter en mærkværdig Rejse paa over tre tusinde Mile.

Læsefrugter.

Den urolige, selvkløge Fornuft gjør sig ofte hel forunderlige Betænkneligheder. „Hvis der gaves Engle“, siger den f. Ex. „saa maatte man vel se dem.“ Men tror du da ikke mere, end du ser? Har du nogenstunde seet din Sjæl? Og alligevel kan du ikke negte, at du har en Sjæl. Betragt dog et Lig: Har du seet Sjælen fare ud? Hvordan var den at se til? Har den maaske ikke været derinde? Har du nogenstunde seet Binden? Er den grøn eller gul? Og dog føler du den. Kan da dette gjælde: Man ser ikke Englene, altsaa gives der ingen?

(Geier.)

— Menneskets frivillige Underkastelse under Guds Autoritet giver det netop den sande Frihed ligeoverfor alle andre Autoriteter, navnlig ligeoverfor den stædte og mest uberettigede af alle Autoriteter, M a n g d e n s A u t o r i t e t, som den moderne Liberalisme just efter sit Bæsen maa hylde som den ene berettigede.

(Contemporary.)

— Gud har skjult sig saa meget, at Ingen er nødt til at finde ham mod sin Villie; men han har aabenbaret sig saa meget, at Alle, som ville, kunne finde ham.

(Pascal.)

— Gud vil ikke have tvungne Trælle, men frie Børn; just derfor aabenbarer han sig ikke saa, at Mennesket tvinges til mod sin Villie, at underkaste sig, men

arbejder med sin Lands Virkning saaledes paa den bundne Villie, at den bliver sat istand til at bestemme sig til enten at følge den Trang, Guds Aand har vaakt (og da bliver den omvendt til Gud), eller at kvæle Trangen (og da forhærder den sig mere i Synden, indtil i Døden Frelsens Mulighed ophører).

(Contemporary.)

— Nogle Tilhørere ere meget nøie-regnende med Hensyn til Præsternes forskjellige Gaver til at prædike, endstjønt de prædike det samme Evangelium. Tænk dig, at du var mødt frem for at høre oplæst et Testamente, i hvilket du haabede at høre dig selv opnævnt blandt Arvtagerne; mon du vilde sidde og gjøre Anmærkninger hos dig selv over den Maade, hvorpaa Advokaten læste Dokumentet op? Nei, det vilde du ikke; du vilde være lutter Øre for at udfinde, om Noget var testamenteret dig, og hvormeget det var. Paa denne Maade er det, jeg raader Enhver til at lytte til Evangeliets Prædiken.

(Rowland Hill.)

— Det gaar gjerne saa med Mange, at de nok ville lære at bede, men de ville ikke aflægge det gamle Menneske.

(Francke.)

— De mange Slags Sygdomme, hvori Menneskene kunne falde, ere tilligemed de voldsomme Angreb paa deres

Liv ligesom forskjellige Porte, gennem hvilke de føres ud af denne Verdens Stad. (M. F. Roos.)

— Den legemlige Skjønhed er en Unbefalingsfrivelse, hvis Ghyldighed altid er af kort Varighed. (An.)

— Præsters Feil og Brøst ser man strax. Om en Præst end havde ti Dyder og kun et Lyde, mener man dog; at dette fordunkler alle hans Gaver. Saa ond er Verden nuomstunder. Dr. Jonas f. Er. har alle de gode Dyder og Gaver, som Noget kan have, men at han rømmer sig (hærker) saa tidt, naar han staar paa Prædikestolen, det kan man ikke holde ham til Gode. (Luther.)

— Det uomvendte Menneske trænger til Verden for ikke at fortvivle; havde han ikke den, saa havde han ingen Midler til at tilfredsstille sin Lyst; men Lystens Tilfredsstillelse (af hvad Art den end monne være) er stedse den Uomvendtes Livsformaal; thi var han ikke bunden i Lystens Fortryllelse, saa maatte han komme til at bestinde sig paa sig selv, og da vilde han blive greben af det, han frygter mest af Alt, nemlig Syndserkijerdens og Selvydmiggjelfens Smerte. Om det derfor end er hans Lyst at foragte Verden, saa trænger han dog til Verden for at have Noget, hvormed han kan mætte sin Foragt. (Contemporary.)

— — — — — Hvor er din Broder?

I en af de større Byer i det nordlige Norge vare to Brødre satte i Lære, den ene hos en Skomager, den anden hos en Smed. Den Ældste, som hed Anders, havde en kraftig Bygning, og han havde fra sin tidligste Barndom gjort sig fortrolig med den Tanke, at han skulde blive Smed. Hans Fader havde saa ofte sagt til ham, at han skulde blive en dygtig Karl til at føre Storslæggen, og det blev han ogsaa. Begge Brødre skulde være fem Aar i Lære, og dette faldt ikke Anders saa besværligt, da han havde Lyst til at lære og mere og mere fik en Anelse om, hvor godt han endda behøvede at benytte de fem Aar, om han virkelig skulde lære Alt, hvad der hørte til Faget. Derimod gif det mere end en Gang rundt i Hovedet paa den yngre Broder, som hed Peder, naar han tænkte paa de fem Aar. „Skal jeg behøve fem Aar for at lære at sy et Par Sko, da maatte jeg være en Fbiot“, sagde han saa mangen Gang til sin Broder. Aarene gif imidlertid det

ene efter det andet, og Brødrene gjorde begge Fremstredt i sine forskjellige Fag. Dog maa vi tilføie, at medens Anders var villig, usfortroden og drevet af en stærk Lærelyst, var Peder, der nok havde vel saa gode Evner som Broderen, frybranten og i høi Grad egenkjerlig. Havde det været paa Mode i hin Tid at gjøre „Strike“, er jeg vis paa, at Peder havde været en af Hovedmændene til at saa noget saadant istand.

Tiden gif imidlertid sin jævne Gang, og snart oprandt den længselsfuldt forventede Dag, da Brødrene skulde gjøre Svendestykke. Det gif dem begge heldigt. De bestemte sig til at arbejde som Svende hos sine forskjellige Mestere. De forandrede Omstændigheder virkede ogsaa noget formildende paa Peder, da han nu paa en Maade var sin egen Herre og fik Arbeidet, der gif rapt fra Haanden, nogenlunde godt betalt. Fra denne Tid udviklede der sig imidlertid et slet Forhold imellem Brødrene. Den fry og

egentjærlige Peder saarede og fornærmede sin Broder paa allehaande Vis, indtil denne tilsidst, for at kunne leve nogenlunde i Fred, bad sig fritagen for Broderens videre Besøg; og Følgen heraf blev, at de ikke saa hverandre paa en lang Tid. Men det egentjærlige og trætte-lystne Sind, der havde skilt Brødrene ad, vedblev fremdeles at gjøre sig gjældende hos Peder, og Frugten heraf var den, at han næsten havde ligesaamange Fiender, som der var Skomagerpønde i Byen. Hvem kan da undros over, at han begyndte at tænke paa andre Steder, hvor han muligens kunde berede sig en hyggeligere Tilværelse? Han drog afsted til den nærmeste Smaaby og arbejdede der et Par Maaneder, men saa blev Luften ogsaa der saa kvalm, at han maatte rømme til nærmeste Sted. Saaledes gik det fra By til By, og da han var godt kjendt næsten i alle Norges Byer under Navn af „Peder trættefær“, drog han over til Sverige, Danmark og Tydskland; men jo mere han reisste, desto mere voxede hans Hovmod. Fattig paa Penge, men rig paa høie Indbildninger landede han igjen i Norge for at fortsætte sin Rude paanytt. Det viste sig desværre snart, at han ved Siden af sine mange slette Egenstaber og Videnstaber ogsaa under sin Udenlandsreise havde tilegnet sig en ny: han var nemlig ogsaa bleven en Dranker.

Uagtet man skulde tro, at en Kvinde maatte høre tilbage med Forskrækkelse, naar en saadan Mand som Peder begjærede hendes Haand — en Mand, der efter al menneskelig Beregning vilde føre hende i den dybeste Fattigdom og Elendighed — saa var det dog ikke saa. Peder blev forlovet og gift, og han brautede selv af, at han gjorde saadan Lykke iblandt Kvinderne, at han gjerne skulde saa sig en Kjæreste for hver Dag. Naar man

ikke siger, at en saadan Kvinde som hende, der ægtede Peder, med velberaad Hu kastede sig i Fordærvelsen! Men Peder fik sig ikke alene en Hustru, men ogsaa en meget brav Hustru — en ordentlig, vaapaselig, arbeidsom Kvinde, og dertil var hun udrustet med den for saadanne arme Kvinder nødvendige Egenstaber: Taalmodighed.

Vi ville nu for en Stund forlade Peder og begive os tilbage til Broderen Anders.

En Række af Aar vare nu henrundne, siden Brødrene skiltes ad. Anders havde i flere Aar arbejdet som Svend, og da han havde samlet sig en liden Kapital, giftede han sig, tog Borgerstabs og begyndte at arbejde som Mester.

I denne Tid gik der en kraftig religiøs Bevægelse igjennem Byen. Anders's Hustru blev først greben af denne Bevægelse, og det var ikke længe, førend Manden samtykkede i at følge med til religiøse Sammenkomster. I Begyndelsen betragtede han vel det Hele med mistænkfulme Bine, men „Grettemor“, som han kaldte sin Kone, var en overmaade skarpsindig og forstandig Kvinde, og Anders troede mere paa hendes Dømmelse om Læseriet end paa sit eget. En Dag var vor stræbsomme og dygtige Smed saa uheldig at faa en Færtsplint i det ene Øie. Han blev liggende syg en længere Tid og maatte underkaste sig en smertefuld Operation. Under denne Sygdom indtraadte en fuldstændig Vending i hele hans indre Liv. Han erkjendte og bekjendte sin Skyld for Herren, søgte og fandt Fred for sin Sjæl. Siden talte han gjerne om den Færtsplint, han fik i Øiet, og betragtede hele Tildragelsen som en naadig Guds Styrelse til Sjælens Frelse.

Da Anders var bleven baade aandelig og legemlig karst, skulde han en Dag hen

at høre et Missionsforedrag. Taleren, den rigt begavede Emisær Niels Nibis-
 afer, havde valgt til Text disse Herrens
 Ord til den første Brodermorder: „Hvor
 er din Broder Abel?“ samt Kains
 Svar: „Jeg ved det ikke, mon jeg være
 min Broders Vogter?“ Disse Ord:
 „Hvor er din Broder?“ blev ligesom
 indstrevet med Flammestrift i Anders's
 Hjerte. Han tænkte paa sin arme Bro-
 der, der nu vandrede om som et vildfar-
 rende Faar paa Syndens slibrige Veie.
 Han bebreidede sig bitterligen, at han i
 disse mange Aar ikke havde tænkt paa
 ham og besluttet at gjøre Alt, hvad der
 stod i hans Magt, for at opsoge og om-
 muligt gjøre Noget for sin ulykkelige
 Broders evige Vel. Da han nogle Dage
 bagefter samtalede med en Skomagerme-
 ster om sin Broder, blev han ikke lidet
 overrasket ved at høre, at denue for et
 Aars Tid siden var vendt tilbage til
 Byen og nu boede i Udskanten af samme
 nedjænkede i den dybeste Armod og Elen-
 dighed. Han fik høre, at Broderen var
 hengiven til Drif, samt at han tidt og
 ofte mishandlede sin Kone, der i denne
 Tid sad alene hjemme med en Søn paa
 8 Aar og et lidet Brystbarn i den dybeste
 Kummer og Nød. Anders bad sin Kone
 at fylde en Kurv med forskjellige Nød-
 vendighedsartikler, saasom Kaffe, Suk-
 ker, The m. m., og lod en af sine Dreng-
 e følge med til Byen, hvor han gjorde
 Indkjøb af Smør, Brød, Mel m. m.,
 saa Drengen fik en hel Byrde at bære til
 det fattige Hus. Drengen skulde ikke
 sige, hvorfra Gaven kom, men bede Sko-
 mageren at holde sig hjemme Klokken fire
 paa Eftermiddagen, da Giveren gjerne
 vilde tale med ham.

Det var just i Middagsstunden, da
 Smededrengen kom ind i den fattige
 Hytte med sin Byrde. Peder havde
 ranglet ude hele den foregaaende Nat, og

da han om Morgenens kom hjem, havde
 han ikke Skilling til Mad for de Nødtli-
 dende i Hjemmet. Han kastede sig paa
 det usle Straaleie, og det var saavidt,
 han havde sovet af sig Rusen, da den
 uventede Gjæst traadte ind i Hytten med
 sin Byrde. Den arme Moder blev ube-
 skrivelig glad, hun fik Noget at stille sine
 Børns Hunger med. Men den arme
 Mand følte sig krænket i sin slette Natur.
 Smidlertid lod han Middagsmaden
 smage sig godt, og han blev hjemme for
 at modtage den fremmede Gjæst, der
 havde sagt sig at ville komme til ham
 Klokken fire. Paa den bestemte Tid
 traadte Anders ind med sin fyldte Kurv
 og overleverede den til Konen og sagde
 til sin Broder, paa hvis Ansigt der stod
 malet baade Stamfuldhed og Forbau-
 selse:

„Jeg er din Broder Anders, og jeg er
 kommen for at bede dig om Forladelse,
 fordi jeg i saa mange Aar har været
 ganske ligegyldig og ubekymret for din
 Stilling. Men da Gud i Himmelen
 ved sin Kjærlighed har smeltet mit kolde
 Hjerte, er det bleven mig en Trang at
 opsoge dig og forvisse mig om din Til-
 givelse.“

Peder rakte ham Haanden, men kunde
 ikke saa frem et Ord, da han blev ganske
 overvældet af sine Følelser; han kunde
 ikke engang se paa sin Broder, men blev
 siddende foran det usle Bord med An-
 sigtet støttet mod Haanden.

Hans Kone saa med taarefyldte Dine
 paa Anders og udbrød i dyb Smerte:
 „Det er vel Peder, som maa bede om
 Forladelse; thi det er daarligt med ham
 Stakkel!“

Anders rettede forskjellige Spørgs-
 maal til sin Broder, men fik intet andet
 Svar end en lydlig Hulten. Da An-
 ders længe forgiæves havde søgt at saa
 Broderen i Samtale, tog han sin tomme

Kurv paa Armen og rakte Peder sin Haand til Afsted med disse Ord: „Føler du din Synd, kjære Broder, da vid, der er Naade og Forladelse for dig. „Om Eders Synder vare blodrøde, skulle de blive snehvide, om de vare som Skarlagenets Farve, skulle de blive som den hvide Uld“, siger Herren. Peder holdt krampagtig fast i sin Broders Haand og vilde ikke slippe den, og i dette gripende Dieblif trængte Solen frem mellem de mørke Skyer og straalende lige ned paa den ulykkelige Synners Hoved, hvilket gav Anders Anledning til at sige: „Se, kjære Broder, det er ligesom Gud i Himmelen sender dig et naadigt Blik i disse varme Solstraaler. Maatte Lyset og Varmen fra Retfærdighedens Sol ogsaa faa trænge ind i dit sønderknuste Hjerte,

faa vilde Salighedens Dag oprinde for din Sjæl, og du og din Hustru og dine Børn vilde komme til at faa en ganske anden Tilværelse end hidindtil.“

Anders bad sin Broder at kaste paa sig Frakken og følge med ham hjem. Efter nogle Indvendinger besluttede han sig dertil. Om Aftenen fik han Anledning til at høre den før nævnte Prædikant, og Guds Ord trængte fra den Stund dybere og dybere ned i hans Hjerte som den Livsens Sæd, hvoraf Gudsriget, som er Retfærdighed, Fred og Glæde i den Hellig-Aand, opproede. Fra denne Stund bleve begge Brødre inderlig forbundne med hverandre i Kjærlighed, og Anders glemte aldrig det gripende Dieblif, hvori Herren tiltraabte ham det alvorfulde Ord: „Hvor er din Broder?“ (Familievennen).

L i t e r a t u r .

Lidt Psalmehistorie med Mere. Samlet ved M. Fr. Wiese. Decorah, Iowa. Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri. 1879. 131 Sider Oktav.

Samlere har taget for sig Psalmen: „Seg har dig hjerteligen kjær, O Herre Gud, du hos mig vær“ og med megen Flid og Omhu gennemgaaet, hvad man kan kalde baade dens „ydre“ og „indre“ Historie, og, som det heder i det vakre Forord, som en af vore ældre Præster har leveret til Bogen: „Ligesom man har Perler paa en Traad eller en Snor, faa de danne et Perlebaand, saaledes er her nogle Mennesker, dels i sit Liv, men især i sin Død bragte sammen i Nad, og Traader eller Snoren, som gaar igjennem det Hele, er en Psalme.“ Bogen er helt gjennemtrængt af den sande Gud-

frugtighedens Aand, og de smaa Fortællinger ere tiltalende og opbyggelige. Man ser her, hvorledes den skønne, indholdsrige Psalme ledsager træende Mennesker baade i Liv og Død, hvorledes den læses og synges og spilles paa Instrumenter; thi i de Dage turde man bede et Musik-Korps eller en Sangforening at stemme i en Psalme uden at frygte for at faa til Svar, at hellig Musik ikke fandtes paa Repertoiret. Et af de fremstillede Billeder vil vi berøre lidt nærmere: En Mand, der vistnok af Navn er alle „For Hjemmets“ Læsere bekendt (nemlig Forfatteren af „Philip Ashton“) træder os i Pastor Wieses Bog imøde som et lidet Barn paa 3 til 4 Aar, siddende paa sin Faders Arm. Den Lille har været syg og kan ikke løbe omkring i Haven, fordi hans smaa Ben endnu ere for svage til

at høre ham. Saa tager da den kjærlige Fader sin lille Gurt paa Armen, stiller sig med ham under et blomstrende Kirsebærtræ og begynder med stor Omhu og Kjærlighed at tale til ham og fortælle ham om mange saare forunderlige Ting. Og man tror vel, at et Barn paa 3 til 4 Aar ikke kan lægge videre Mærke til Noget; tværtimod, da det lille Barn er blevet en Olding paa næsten 80 Aar, staar den Tale endnu saa klart for hans Aand, at han kan opskrive efter Indholdet Alt, hvad hans Fader sagde, og det var dog en ganske lang Tale. Men hvad var det vel, Faderen kunde have at sige til en saadan liden En? Det vil vi overlade Læserne selv at udfinde, idet vi hjertelig anbefale baade Gammel og Ung at købe Bogen, der indholder ret

mange herlige, troesskyrkende Vidnesbyrd baade fra ældre og nyere Tid.

Bogen er trykt paa smukt „tintet“ Papir*), og vi tro, at den i typografisk Henseende staar ikke lidet over, hvad man almindelig er vant til at se af norsk Bogtrykkerarbejde her i Landet. Den koster indbunden i Shirting 50 Cts., i Guldsnit 75 Cts. og faaes hos J. L. Lee, Decorah, Iowa.

Vi har underhaanden hørt, at Samleren ikke beregner sig Noget for sit Arbejde, men har overtaget det, for at det mulige Dverksud kunde blive anvendt i et kristeligt Niemed. Bogen er meget passende til at anvendes som Foræring og fortjener at faa en vid Udbredelse.

*) Det vil sige, at Papiret har et rødtligt Skjær. At sige „farvet“ Papir, vilde ikke give den rette Forestilling.

Gaader og Opgaver.

No. XCIV:

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

Er du med den Musik bekjendt,
Der ofte Hjertet fryder,
Skjønt af et simpelt Instrument
Den for dit Dre lyder?
Helst af en kraftig Spillemand
Det Instrument trakteres kan.
Det høres tidt i Norges Land,
Men sjeldnere hos Nyder.

4. 5. 7. 7. 6. 8. 6.

Hvo stirrer gennem Ruden hist
Med ufremvendte Blikke?
En Fange er du, det er vist,
Og ud du slipper ikke.
Ei fatt' Misgjerninger dig der,
Nei! hellere Fortjenester.
Maasse lod endog Venstab her
Dig udi Fængsel stifte.

10. 2. 7. 7. 6.

Et snurrigt Hjoretoi jeg vil
 For Eder her beskrive.
 Der hører tvende Heste til,
 Naar det skal roffet blive;
 En sættes for, den anden bag,
 Og saa de vinde hver sit Tag;
 Men Veien de ved denne Sag
 Dog større Glatthed give.

(Hanna Winsnæs).

No. XCV.:

Tre Personer, Hans, Nils og Erik mødtes en Dag paa en Korsvei. Hans skyldte Nils \$10, Erik skyldte Hans \$5, Nils skyldte Erik \$10; ingen af dem havde Penge uden Hans, han havde \$5 paa sig. Førend de skiltes, havde de imidlertid Allesammen faaet betalt den ovennævnte Gjæld. Hvorledes bar de sig ad dermed, og hvem beholdt de \$5?

No. XCVI.:

Skjulte Landfaber. a) Sir R. stiger neppe. b) Se Maanen le! c) D
 Pa, tag N. ! Nei! d) Gaa nu, Aric!

En liden Rettelse til „Mærkelige Tal“ i 23de Hefte 1879.

I første Spalte Side 727 Linie 17 fra neden staar „9 Gange T er 8888889“ læs: „9 Gange T er 888888889“, og første Spalte samme Side, Linie 10 fra neden staar: „dividere vi E i T saa saa vi“ osv., læs: „dividere vi E i T, saa gaar det en 8 Gang med 9 som Rest, og vi se da, at 8 Gange E er lig 987654312, som igjen er ligt T plus 9, eller ligt T, naar blot de to sidste Zifre bytte Plads.“ B.

Blandinger — Nytt og Gammelt.

De nysibiriske Der. — Med dette Navn kaldes en Gruppe, som ligger ud for Globerne Lena, Jana og Tugirka; den bestaar af mange smaa Der og 5 større, nemlig i Ost Fadejevski og det egentlige Ny-Sibirien, i Vest de Kachoffiske Der: Blishni, Malui og Kateljnoj. Der bor ikke Folk paa disse Der, men de har stor Betydning for Russerne, og det ved sin Rigdom paa — Elfenben. Dette hænger saaledes sammen. I den nysibiriske Der og navnlig Blishni-Den er meget rige paa Levninger af disse Dyr, og Elfenbenet i Lænderne er høidt

og friskt som det bedste fra den nu levende Dyreverden.

Den russiske Søofficer, Baron Brangell, som i Aarene 1820—23 foretog flere Undersølgelsesrejser paa Sibiriens Nordkyst, fortæller, at de russiske Handelsmænd i 80 Aar omtrent aarlig havde hentet store Ladninger Mammuthen fra Blischni-Den, og endnu kunde man ikke mærke nogen Formindskelse paa dem. Det største Udbytte fik de fra en Sandbank paa Blischni-Dens Vestkyst. De paastod, at naar Vandet faldt efter en vedholdende østlig Storm, kunde de altid paa denne Bante finde en Mængde nyoplydte Mammuthen; der maatte altsaa længer ude paa Havbunden være et større Forraad. Man kjender endnu lidet disse Ders Natur, og det er heller ikke saa længe, siden de første Gang bleve opdagede. Det var i Aaret 1770; og Opdageren var en Kjøbmand fra Jakutsk ved Navn Vjachoff; han var en ivrig Jæger og havde for at drive Jagt og Fiskeri bygget sig en Hytte ved Mundingen af Floden Jana. I Marts Maa- ned 1770 var han paa en Jagttur kommen til Sojatoi Nos, en Øde, som ligger Nordøst for Janas Munding. Her saa han en stor Flok Rensdyr, som tog Veien sydover ind i Landet. Da han undersøgte Sporene, saa han, at Flokken var kommen nordensfra over Isen. Han skættede strax, at der maatte være Land nordensfor, og en Dag tidlig om Morgenen drog han paa en Slæde, trukket af Hunde, ud for at finde dette Land. Allerede samme Dags Aften kom han til den Ø, som nu kaldes Blischni; her hvilede han om Natten, men den næste Dag drog han videre, idet han fulgte Dyrenes Spor. Ved Middags- tider kom han til en anden Ø, Malui, men endnu viste Dyrenes Spor længer nordover, og han fortsatte Reisen, men

snart var Isen saa sammenskruet, at han maatte vende; han hvilede Natten over paa Isen og vendte den næste Dag tilbage til Sojatoi Nos.

Nordenfjæld i Japan.—I „Göt. Handelst.“ meddeles et Uddrag af et Brev til Dr. Oscar Dickson fra Professor Nordenfjæld, dateret den 26de September paa Veien til det Indre af Japan. Det hedder der: „Saavel Ja- panesere som herværende Europæere have været meget begejstrede for Expeditionen. Enhver søfarende Stat bør skynde sig at vaage over sine Interesser under den Nydanvælsesperiode, som Japan nu gjen- nemgaar, og under hvilken det har mod- taget nye Indtryk, der maasse vil være Aarhundreder. Jeg har kjøbt 4 Rust- ninger, Lanser, Buer, Sværd, Dolke, Hjelme m. m. for en vordende Vega- Udstilling og en Samling af omtrent 5000 Bind gamle japanesiske Bøger for fra dette første Land, som vi have anlø- bet i det stille Hav, at hjemføre et i Videnskabens Annaler uforglemmeligt Minde om vor Nærværelse her, og fordi Tidspunktet for Erhvervelse af en saa- dan Samling netop nu er yderst gun- stigt. Om nogle Aar vil det vistnok være for sent paa Grund af den Iver, hvormed man nu, med Foragt for det Gamle, kaster sig over den europæiske Litteratur. Dainio-Bibliothekernes Ud- splittelse efter Smaastaternes Ophævelse og de saa ofte forefaldende Ildebrande i Byerne ville vel ogsaa bidrage til en hastig Udølgelse af den gamle inden- landske Litteratur. Bøgerne ere indkjøbte Stykke for Stykke med Bistand af en ung Japaneser, som jeg i dette Niemed har ladet gjøre flere Reiser. De ville danne et af de største, værdifuldeste og mest afvejlende japanesiske Bibliotheker i Europa. Samlingen maa ogsaa kunne blive af umiddelbar praktisk Betydning

formedelst det betydelige Antal Arbeider, jeg har kjøbt vedrørende den japanesiske, i Europa næppe overgaaede Ornamentik. De allerfleste Arbeider ledsages af Tegninger, der giver Forsterne et livligt Billede af det tidligere Japan. Ifald Staten ikke vil købe denne Samling, vil jeg sagtens kunne realisere den andetsteds. Sæddanlig er hvert Bind i Kvart og temmelig tyndt, saa at der gaar 4@5 paa en Tomme."

Følg et Brev til „Aftonbladet“ vil Expeditionen, indtænkt den kommer til Middelhavet, anløbe Amoy, Manilla, Singapore, Point de Galle, Aden og Suez. Den kan først ventes til Sverige i April, da den agter at opholde sig nogen Tid i Manilla for at foretage Undersøgelser, Dragninger og Landudflugter.

Frøets Spireevne. — Kornet kan udsættes for en Varme af 80 Grader Reaumur og en Kulde under Frysepunktet, uden at tabe sin Spireevne. Det kan passere Fordoielseskanalen, f. Ex. hos en Hest, flere Gange og alligevel spire op. Man har endog faaet Korn, som har ligget begravet sammen med Mumier i over 2,000 Aar, til at spire. Andre Frø, f. Ex. Kaffebrøet, kan kun spire, naar det bliver lagt ned i Jorden med det samme, det er modent. Hos

flere Vandplanter maa Frøet, for at spire, strax efter Modningen komme ned i Vandet. Den prægtige og hjemmæssige Viktoriaplante fra Guyana hylkedes det først at overføre til Europa, da man saldt paa at forsende Frøet paa Flasker, fyldte med Vand.

De Forenede Staters Udstrækning. — Et Blad i Philadelphia har beregnet, at, siden de forenede nordamerikanske Stater har erhvervet sig Territoriet Alaska, horefter San Francisco altsaa ikke længer er det vestligste Punkt af Unionen, gaar Solen aldrig ned i dette Rige, som optager 197 Længdegrader, eller 17 Grader mere end den halve Jordkugle. I samme Time som den aleutiske Fjæter, paamindest af Skumringen, begiver sig til sit Hjem for Natten, lader Sommerhuggeren i Maine, vækket af Morgenrøden, Skoven gjenthyde af Drens Hug.

Minnesota har henimod 5000 større og mindre Indsøer; deres gennemsnitlige Størrelse angives til 300 Acres.

Frugten af flette Bøger. — De 10 Gutter i London, Ontario, som bleve opdagede under Forsøget paa at at udruste sig til Søroveri paa Indsøerne, siges, at de fik den Ide af at læse en Røverhistorie, hvis Titel vi dog ikke bryder os om at afskrive.

 Det er fordelagtigst for begge Parter, at Kontingenten indsendes i Tide. Saa snart Betaling indløber, skal Kvittering blive sendt; hvis den ikke kommer inden 2 Uger efter Afsendelsen af Pengene [eller for Pacific-Staternes Vedkommende inden 4 Uger], saa skriv igjen og meld det. Send Pengene paa en betryggende Maade, saa de ikke blive borte undervejs.

Adresse: **R. Thronsen**, Drawer 14, Decorah, Iowa.

Indhold: Nytaars-Sang. — Den gamle Skolemester. — Amerikanske Oldsager. — Sex Aar blandt de røde Indianere. — Ved et Barns Død. — En ung Piges Historie. — Superior-Søen. — Løsefrugter. — Hvor er din Broder? — Literatur. — En liden Kettelse til „Mærkelige Tal.“ — Gaader og Opgaver. — Blandinger—Nyt og Samlet.

E. MATHER,
JUSTICE OF THE PEACE,
COLLECTING AGENT.

Office over Spencers Harness Shop - DECORAH, IOWA.

M. N. JOHNSON & BROTHER,
ATTORNEYS AT LAW,
M. N. Johnson,
NOTARY PUBLIC. } DECORAH, IOWA.

DECORAH, IOWA.

anbefales Landsmænd og andre Rejsende af Cieren

D. L. Gamre.

☞ En Leiestald med gode Heste og Hjørstøier er forbunden med Hotellet.

18de Bind af „For Hjemmet“,

indeholdende blandt Andet: Gustav Vasa, en interessant Skildring af Sveriges Historie, samt den ypperlige Fortælling Pater Clemens, der gaar ind paa Forskjellen mellem Protestanter og Katholiker, sendes portofrit for \$1.00.

Adresse K. Thronsdjen, Decorah, Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Høge- og Kaffelovne samt Kobber- og Blikvarer, Gaardsredskaber og Verktøi, Bygningsmaterialier, saasom Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Olie.

Kobber- og Blikvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

P. H. WHALEN

handler med

Manufaktur- og Kolonialvarer,

Hatte og Huer, Støvler og Sko etc. etc.

Sydfiden af Water Str. = = = Decorah, Iowa.

Socrates's Forsvarstale ved Platon,

(oversat af J. Aars)

4 Hefter af „For Hjemmet“, tilsendes portofrit for 25 Cents.

Adr. K. Thronsdjen, Decorah, Iowa.

O. A. FOSS,

handler med

Færdiggjorte Støvler og Sko.

Tillige gjøres alt Slags Skotøi efter Bestilling af de bedste Materialier og Reparation udføres godt og billigt. Til Stomagere og dem, som ønsker at gjøre sit eget Skotøi, har jeg altid et stort Oplag af Læder og Skind, Værktøi og Alt, som tilhører Stomagerprofessjonen. Skriftlige Ordres modtages og expederes prompte til laveste Priser.

O. A. Foss,

Decorah, Iowa.

Ældre Bind af „For Hjemmet“.

11te Bind (1876 I.) og 17de Bind (1879 I.) er udsolgt.

12te Bind (1876, II.) indeholdende de interessante Fortællinger „Pleebatteren“ og „De to Blinde“, samt meget andet interessant Læsestof tilsendes portofrit for 60 Cents.

13de Bind (1877, I) indeholdende de fortrinlige Fortællinger „Apefloven“, „Mod Himlen“ (Forfatterindens Ungdomshistorie), „Dnkelen fra Amerika“, „En Gut fra Londons Gader“, saavel som flere mindre Fortællinger; den interessante historiske Skildring „Karl den Tolvte i Norge“; henimod 30 andre større og mindre Artikler, adskillige Digte, 15 Gaader og 116 Blandinger tilsendes portofrit for 80 Cents.

14de Bind (1877, II) indeholdende sidste Afdeling af Fortællingen „Mod Himlen“ (Forfatterindens Husliv), Fortællingerne „Djsejeren“, „Alene“, „En Juleaften paa Gaaraas“ samt meget andet fortrinligt Læsestof tilsendes portofrit for 80 Cents, begge disse Bind for \$1.50.

15de Bind (1878, I.) indeholdende 1ste Halvdel af den interessante Skildring „Philip Ashton eller den nye Robinson“, „Martyren i St. Andrews“, „Jacob Flints Reise“, „Arkimedes“, m. m. M., sendes portofrit for \$1.00

16de Bind (1878, II.) indeholdende sidste Halvdel af Fortællingen „Philip Ashton“, „Elisabeth“, en dansk Fortælling, „Stanleys Reise paa Kongofloden“, „Stovthjernen“ (Missionær Fjellstedts Ungdomshistorie) og meget andet interessant Læsestof, sendes portofrit for \$1.00; begge disse Bind for \$2.00; alle 5 Bind (12—16) portofrit for \$3.50.

Hvert Bind bestaar af 12 Hester og udgjør 384 store Oktavsider, Titelblad og Indholdsregister indbefattet.

Adresse: **R. Thronsdjen,**

Dr. 14, Decorah, Iowa.

To Søstre, en Fortælling fra en norsk Fjeldbygd (4 Hester af „For Hjemmet“) portofrit for 25 Cts.

Adresse: **R. Thronsdjen,** Dr. 14, Decorah, Iowa.

Den nye norske Barberstue er i Basementet i Adams nye Blok, Hjørnet af Water og Winnebago Streets, Decorah, Iowa.

M. D. Solberg.

Iver Larsen
fælger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
Færdiggjorte Klæder,
Hatte, Huer, Støvler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
Steyers Bygning ved Siden af Winneshiek House.
Decorah - - Iowa.

For 10 Cents sendes portofrit et Hefte, indeholdende
„To ældgamle Sange fornyede“,
nemlig **Tolvtalvisen** og **Den gyldne ABC** 8 for 50 Cts., 20 for
\$1.00, 100 for \$3.50. Adresse: K. Thronsjen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

380 Oktavsider
med udvalgt Læsning for 60 Cents,
nemlig 12te Bind (1876 II.) af „For Hjemmet“, indeholdende Fortællingerne
„Bleiedatteren“ og „De Blinde“, „Grindringer fra en Islandsfærd“, „Laura
Bridgeman“, „Magdalena Schubert“, „Maria Schandorf“ og meget andet ud-
valgt Læsestof. Sendes portofrit for 60 Cents. Benyt denne Leilighed!
Adresse: K. Thronsjen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

Ny Möbelhandel.

J. JACKWITZ.

Washington St., Straasøverfor Stroms Fiskehandel,
DECORAH, IOWA.

Alle Slags Möbler, saavel simple som fine og elegante, sælges til Ti-
dens billigste Priser. Reparationer udføres.
Ligklister havees paa Lager. Begravelser bejrges.

13de og 14de Bind af „For Hjemmet“,
indeholdende blandt Andet den historiske Skildring Carl den Tolvte i Norge
samt den udmærkede Fortælling „Rød Himlen“, 24 Hefter (760 Sider for-
uden Titelblade og Registre) sendes portofrit for \$1.50.
Adresse K. Thronsjen, Decorah, Iowa.

F. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
Adams Block. **DECORAH, IOWA.**

Fem Bind af For Hjemmet,

nemlig 13de, 14de, 15de, 16de og 18de
(Aargangene 1877 og 1878 samt sidste Bind af 1879),
hvilket tilsammen udgjør 60 Hefter eller 1876 Sider
med udvalgt og afværlende Læsestof samt Titelblade
og Registre, sendes portofrit for \$4.00.

Adresse **R. Throndien,**

Dr. 14, Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Høiskole for Gutter og Piger;
Northfield, Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er
\$30.00 for Skoleaaret (10 Maanedes) og for en Termin i Forhold. Kost billig.
Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Th. N. Mohr, Northfield, Minn.

P. E. Haugen,

Carver af

Decorah Marble Works.

Water St. - - DECORAH, IOWA.

Jeg tillader mig herved at gjøre Landsmænd i Winnesheit og Allamakee
Countier i Iowa, samt i Fillmore, Houston, Freeborn, Goodhue og Olmstead
Countier i Minnesota, og forresten i hele den nordre Del af Iowa og sydlige
Minnesota, opmærksomme paa, at jeg nu er istand til at expedere alle Ordres
med kort Varjel. Jeg har sikret mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og
billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norske Stenhuggere, har Landsmænd den
Fordel, at de kan faa sin Inscription feilfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor
man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret Hr. Harvey Miller og
Frik Rosenheimer. P. E. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive
mig, samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Teg-
ninger med vedføjet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar
han udvælger, tilligemed Ordre og Inscription samt nærmeste Fragt-Office.

P. E. Haugen.